

NA ZADNJI STRANI DANAŠNJE ŠTEVILKE
VSE O NAGRADNEM ŽREBANJU!

**Torej prihodnji
teden prvič**

ZGODE IN NEZGODE ŠOLE ZA POKLICNE
ŠOFERJE

**Spričevala in še
kaj na rešetju**

STRAN 8

DE

1942 - TRIDESET LET - 1972

**DELAVSKA
ENOTNOST**

18. MARCA 1972 - ŠT. 11 - L. XXIX

pravi naslov za denarne zadeve
Ljubljanska banka

POLOŽAJ JESENIŠKIH ŽELEZARJEV

S trdim delom iz najhujših težav

Sanacijski program Železarne Jesenice uspešno zaključen ● Po petih letih lahko jeseniški železarji vnovič odločajo o delitvi dohodka

„Rezultati lanskega leta pomenijo za Železarno Jesenice predvsem zaključek sanacijskega programa, ki je zavoljo svoje zahtevnosti pomenil za nas nekakšno prisilno upravo. Po petih letih hudih težav, trdega dela in številnih odrekanih lahko sedaj jeseniški železarji ponovno razpravljajo in odločajo o delitvi dohodka. Ekonomski položaj železarne je sicer še vedno težak, še zdaleč ni vse v redu, prepričan pa sem, da v tako hude težave, kot smo jih prestali, ne bomo več zašli.“

Tako mi je te dni dejal generalni direktor Železarne Jesenice magister inž. Peter Kunc. Ko sem ga prosil za razgovor o zaključnem računu lanskega poslovanja Železarne, sem mu v šali dejal, da mu tokrat ne bo treba govoriti samo o težavah in njihovem premagovanju, temveč bo lahko govoril tudi o nemajhnih uspehih. Odgovor na to pa je bil zelo trezen: „Res je, da smo splavali na suho, kar pa ne pomeni, da tudi že trdno stojimo. Nimamo rezerv za morebitne gospodarske prepihe in prav zato nas različne spremembe v pogojih gospodarjenja še vedno lahko močno prizadenejo.“

Ko torej ocenjujejo gospodarski položaj Železarne, je njen „generalni“ zelo previden. Ni sicer črnogled, vendar pa so ga izkušnje zadnjih let naučile, da tudi še tako premišljeno in disciplinirano delo v nestabilnih pogojih gospodarjenja ne zagotavlja vedno pričakovanih rezultatov. Odtod tudi njegova previdnost, ko govori o izglelih poslovanja v letošnjem letu.

VEČLETNA PRIZADEVANJA

Vsak zaključni račun pomeni pogled nazaj in hkrati pogled v prihodnost. Pri jeseniških železarjih seže pogled nazaj vedno prej, zaslužili pa manj — ob tem, da smo sami morali plačevati vedno več za vse, kar smo potrebovali za našo proizvodnjo. Tak položaj se je še poslabšal v letu 1968, ki smo ga

zaključili z 51 milijoni dinarji nepokritih osebnih dohodkov — s petimi mesečnimi plačami železarjev! — z nepokritimi stroški investicijskega vzdrževanja, z nepokritimi stroški uvajanja

nove proizvodnje, brez rezerv v poslovnem skladu itd.

Leto 1969 smo sicer zaključili brez izgub, toda tudi brez dinarja v skladih; obdržali smo

(Nadaljevanje na 5. strani)

**KJER
JE DIM,
JE TUDI
OGENJ
(SMRDI
PA TUDI
RADO)!**

Že veste? Sladkor bo dražji. Jutri. Pojutrišnjem. Prihodnji teden. Po šest dinarjev za kilogram. Ne, po osem. Kaj še, zanesljivo po kovača. Pssst ...

Cigarete se bodo spet podražile. Za 50 odstotkov. Ne, za 100 odstotkov. Jutri zjutraj bodo za 200 odstotkov dražje! Boste videli, v najkrajšem času nova cena ...

Pa meso pa mleko pa vnovič bencin pa avtomobili in kdo bi sploh lahko naštel vse tiste artikule, za katere naši ljudje „natančno“ vedo, da bodo ob naslednjem nakupu precej dražji. Tako se tudi na vsem lepem primeri, da je Ljubljana brez sladkorja. Celo na karte je bilo šestinštridesetega laže dobiti osminko masla kot pa v letu stabilizacije 1972!

Kjer je dim, je tudi ogenj, pravijo ljudje. Priznajmo, doslej se niso pogosto zmotili. Skladišča pa se praznijo, praznijo, praznijo. Zmeda ... Kdo je pravzaprav krivec zanjo? Ali sovražna pro-

M Mercator 461 PRODAJALN

**vreme ni zanesljivo
zanesljiv je**

indip

V OKVIRU

paganda, ki lansira take in podobne govornice, informacije ali pa nezanesljiv aparat državnega uradništva, ki spušča v javnost še tople zaupne zadeve. Morda je posredi celo kaj tretjega, četrtega.

Če bi bil politik ali pa državnik, bi me najbolj zaskrbelo to, kdaj, kako, zakaj je tako nanaglo splahnela vera množic, da bomo gospodarstvo morda slednjič le stabilizirali, da devalvacija ne bo več drvela v galop po plečih delavca — nekvalificiranega in tistega s kvalifikacijo. Kot državljan pa me najbolj skrbi brezbriznost državne administracije, ki „mrtvo hladna“ spremlja sedanja dogajanja. Nihče ne protestira, demantira ali kako drugače ukrepa.

Se je sploh kdo vprašal, kakšna je politična škoda sedanjega trenutka? Nekdo bo vendarle moral spregovoriti, za kaj gre in

kam gremo. In ko smo že pri tem: naj tega vendarle ne pomenja tako, kot se je pred nedavnim primerilo z bencinom, ko so pristojni avtoritativno zatrjevali, da ni govora o podražitvi, tako rekoč naslednjega dne pa so podražitev še bolj avtoritativno izvedli. Po tej poti se namreč ne utrjuje kdove kako družbena zaveza državljanov.

Bržčas pa imajo še najbolj prav tisti, ki zatrjujejo, da s polovičnimi in polovičarskimi rešitvami ne moremo zagotoviti korenite preobrazbe. Če pa kaj poznam nemir ljudi v zadnjem času, mislim, da ga razpihuje dvoje: to, da ne vedo za celovit program reform in prav to polovičarstvo, ki nas je še vselej pripeljalo popolnoma drugam, kot pa smo hoteli.

Zadeva pa ima še eno moralo — to namreč, da bo treba z reformami pohiteti.

S. B.

Majda Kolčan je v Zlatarni Celje že sedem let, če vračunamo triletno učno dobo

Foto: A. AGNIČ

FOTO KRONIKA ● FOTO KRONIKA ● FOTO KRONIKA ● FOTO

V mali sejni dvorani skupščine občine Ljubljana-Siška je bila v četrtek dopoldne slovesnost, na kateri je tovariš France Boršnik, direktor tovarne karoserij AVTOMONTAŽA in dolgoletni sindikalni delavec prejel visoko državno odlikovanje — red zaslug za narod s srebrnimi žarki. To visoko priznanje je tov. Boršniku ob njegovi petdesetletnici izročil predsednik Skupščine občine Ljubljana-Siška prof. Danilo Sbrizaj. Čestitkam se pridružuje tudi naše uredništvo.

ZASAVJE

Brez odlašanja

Med zasavskimi delovnimi organizacijami so za zdaj sprejela načrte za uresničevanje 21. in 22. ustavnega amandmaja v zvezi z ustanavljanjem temeljnih organizacij združenega dela samo nekatera večja podjetja. Drugod o tem še ne razmišljajo veliko. Prav to pa je napotilo sindikalne svete, da so sklenili nekoliko spodbuditi akcijo za uveljavljanje ustavnih dopolnil.

Sindikalni svet v Zagorju je tako pred dnevi razposlal anketna vprašanja vsem vodstvom osnovnih organizacij sindikata podjetij. V njih sprašuje tudi o tem, kaj so sindikalni odbori že storili in kaj še nameravajo ukreniti za uresničevanje ustavnih dopolnil. Na podlagi odgovorov pa bo sindikalno vodstvo te občine pripravilo več pogovorov, na katerih naj bi „razčiščevali“ nekatera odprta vprašanja v zvezi z ustanavljanjem temeljnih organizacij združenega dela.

V Litiji se je sindikalni svet odločil za poseben seminar vseh predsednikov in tajnikov osnovnih organizacij sindikata. Na njem bodo seveda razpravljali predvsem o nalogah sindikatov pri uveljavljanju ustavnih dopolnil. Tudi v Trbovljah in Hrastniku pripravljajo nekaj akcij, da bi pomagali osnovnim organizacijam sindikata pri izvajanju ustavnih sprememb.

Kot rečeno, so za zdaj samo v nekaterih večjih podjetjih oblikovali prve okvirne načrte, s katerimi se podajajo „na pot“ uveljavljanja ustavnih dopolnil in predvsem priprav na ustanavljanje temeljnih organizacij združenega dela. Investicijski biroji v Trbovljah pa so v zvezi s tem sprejeli poseben program in v njem predvideli tudi časovna obdobja za uskladitev samoupravnih dokumentov s predvidenimi spremembami, razmejitev dolžnosti in pravic temeljnih organizacij združenega dela in drugo. Ta program so sprejeli na zasedanju osrednjega delavskega sveta in so odločeni, da ga dosledno izpolnijo.

-m-

KOPER

ŽIVAHNO PRED VOLITVAMI

Osnovna sindikalna organizacija v Tomosu se je aktivno vključila v priprave za bližnje volitve v organe upravljanja. Delavski svet je na zadnji redni seji sprejel sklep o razpisu volitev v organe upravljanja ter določil, da bodo volitve 5. in 7. aprila letos. Priprave so v polnem teku, saj prav v teh dneh potekajo zbori delovnih ljudi v posameznih volilnih enotah, kjer razpravljajo o kandidatih za člane svetov delovnih enot, o predlogih za člane delavskega sveta ter o kandidatih za člane sveta proizvodnega sektorja.

Pred kratkim pa je bil tudi skupni sestanek družbenopolitičnih organizacij v podjetju, kjer so udeleženci seje razpravljali o kandidatih, ki naj bi jih delavski svet izvolil v kolektivne izvršne organe: v odbor za poslovno politiko, odbor za gospodarjenje, odbor za splošne akte in ugovore, odbor za urejanje zadev delavcev in odbor za ugotavljanje kršitev delovnih dolžnosti in materialne odgovornosti.

Razprava na skupnem sestanku družbenopolitičnih organizacij je opozorila tudi na dejstvo, da bo potrebno v predlogih upoštevati tudi ženske, mladino in delavce iz neposredne proizvodnje. Kandidatno listo za člane kolektivnih izvršnih organov bodo družbenopolitične organizacije predložile članom delovnega kolektiva na njihovih zborih.

Na zborih pa ne razpravljajo samo o kandidatih za organe upravljanja, temveč vodstveni kader seznanja člane delovne skupnosti o trenutno najbolj aktualnih problemih v podjetju, o rezultatih poslovanja v lanskem letu ter o nalogah v letu 1972. Razprave na zborih so živahne. Delovni ljudje postavljajo zanimiva in konkretna vprašanja z različnih področij dela in življenja v podjetju.

M. S.

MARIBOR

»Akcija dopolnila«

Občinski sindikalni svet Maribor je sprejel akcijski načrt uresničevanja ustavnih dopolnil, ki zadeva predvsem uveljavljanje 21. in 22. amandmaja zvezne ustave. Sindikat namerava načrt posebno razčleniti s komisijo za samoupravljanje, ki jo je imenovala mariborska občinska skupščina. Načrt so že poslali predsednikom delavskih svetov, predsednikom sindikalnih organizacij in direktorjem podjetij, da ga podrobno preučijo in dajo nanj svoje pripombe.

Prva akcija, ki jo nameravajo pripraviti, bodo sestanki s predstavniki večjih delovnih organizacij, ki imajo možnost ustanoviti temeljne organizacije združenega dela. Pozneje pa bodo razpravljali z manjšimi delovnimi skupnostmi, ki takih možnosti nimajo, bodo pa morale svoje samoupravne akte uskladiti z ustavnimi dopolnili. Sindikati tudi predlagajo, da bi vse delovne organizacije pri svojih delavskih svetih ustanovile posebne komisije za uveljavljanje ustavnih dopolnil. Te komisije naj bi sestavljali člani samoupravnih organov, družbenopolitičnih organizacij podjetja in strokovni delavci.

D. P.

Z RAZŠIRJENE PLENARNE SEJE OBALNEGA SINDIKALNEGA SVETA V KOPRU

Daleč od boja ZA OBLAST

Plenum obalnega sindikalnega sveta v Kopru je podprl že znana stališča o urejanju negativnih pojavov na obalnem območju ● Delovni ljudje bodo na sestankih osnovnih organizacij sindikata povedali svoje mnenje o razmerah v piranski občini ● Zahteva in predlog, naj obalni odbor čim prej začrta osnove politike konkretnega boja proti socialnemu razlikovanju

Obalni sindikati so že pred časom na razširjeni seji predsedstva zavzeli stališča do nekaterih negativnih pojavov na slovenskem obalnem območju, o čemer smo poročali v 6. letošnji številki našega lista. Čeprav so stališča sindikatov zelo ugodno odjeknila med delovnimi ljudmi obalnega območja, so pri posameznikih — tudi pri funkcionarjih različnih organov in organizacij — naletela na bolj ali manj organiziran odpor ter na kritiko, češ da se sindikati obalnega območja mimo veljavnega družbenega reda spuščajo v boj za oblast. Zaradi teh vzrokov in zavoljo tega, kako naj bi ta svoja stališča uresničevali, so obalni sindikati o njih novič spregovorili na razširjeni plenarni seji, ki je bila minuli četrtek v Kopru.

Člani plenuma so se v razpravi soglasno strinjali z vsebino stališč, ki jih je sprejelo pred nedavnim predsedstvo, pripravljeno pa so bili sprejeti samo to „kritiko“, da so stališča kvečjemu premalo, nikakor pa ne preveč ostra. Odločno so zavrnili sleherni podtikanja in namigovanje, da se sindikati obalnega območja s tem, ko se zavežejo za hitrejšo odpravljanje negativnih pojavov na celotnem območju in ne samo v piranski občini, obenem spuščajo tudi v nekakšen boj za oblast. Resnica je drugačna: kot najbolj množična organizacija delavcev so samo povedali svoje mnenje o glavnih vzrokih nezadovoljstva delavcev. To je njihova pravica in dolžnost. Sodeč po političnem razpoloženju občanov so s svojimi stališči zadeli v živo. Zdaj torej ostaja samo vprašanje, kako posamezna stališča tudi uresničiti v praksi.

Glede tega obalni sindikati predlagajo dvojno pot. Prvič, gre za to, da bodo sklicali sestanke vseh članov osnovnih organizacij sindikata v piranski občini. Na teh sestankih naj bi obravnavali vsebino stališča obalnega sindikalnega sveta do urejanja nekaterih negativnih pojavov na obali. V zvezi s tem naj bi se posebej obravnavali tudi konkretno delovanje in družbenopolitično odgovornost njihovih predstavnikov — odbornikov Skupščine občine Piran.

Drugič, gre za to, kako naj bi se na celotnem obalnem področju kar najbolj učinkovito spopadli z vzroki socialnega raz-

likovanja. V zvezi s tem je plenum obalnega sindikalnega sveta predlagal, naj bi s predstavniki sindikata in drugih družbenopolitičnih organizacij razširili komisijo pri Obalni konferenci ZKS v Kopru. Ta skupna komisija naj bi v najkrajšem času izoblikovala osnove v politiki in konkretnem boju proti socialnemu razlikovanju. O tem gradivu pa naj bi se pred poletjem razpravljali in ga v obliki ustreznega programa tudi sprejeli na seji obalnega zbora, ki ga sestavljajo predstavniki vseh družbenopolitičnih organizacij in občinskih skupščin obalnega območja. Po tej poti naj bi torej nastala skupna in za vse subjektivne sile obvezna akcija glede razreševanja življenjskih vprašanj delavcev obalnega območja.

PIRANSKI PRIMER NI BIL ZAKLJUČEN S „PRVIM POLČASOM“

To, kar smo zapisali, med drugim dokazuje, da se obalni sindikati nikakor ne strinjajo z dokaj razširjenim mnenjem, da je z „afero Časar“ na sploh zaključeno urejanje razmer v piranski občini in tudi na obalnem območju kot celoti. Nasprotno: obalni sindikati menijo, da je omenjena afera po menila šele prvi polčas načrta in zavzete akcije za razreševanje negativnih pojavov na obalnem območju, akcije, ki se je samo po naključju začela v Piranu. Zato tudi izražajo vso podporo javnemu tožilstvu in sodišču v Kopru, da tudi dokončata ne le piranski primer, temveč tudi vse druge.

Prav zaradi tega, da bi lahko nastopili s „čistimi kartami“ so na plenarni seji Obalnega sindikalnega sveta Koper razpravljali tudi o družbenopolitični odgovornosti Andreja Grahorja, člana njegovega organa, sedanjega predsednika RO sindikata delavcev v prometu in zvezalca ter nekdanjega podpredsednika — volonterja Skupščine občine Piran. Tovariš Grahor, ki je že pred časom tudi sam izrazil željo, da bi pred plenumom obalnega sindikalnega sveta pojasnil svoje delovanje kot podpredsednik Skupščine občine Piran, je to zdaj storil na tej seji. V zvezi z njegovimi pojavačili so mu člani plenuma zastavili tudi več vprašanj, nato pa ugotovili, da mu lahko izrečejo zaupnico.

-m-

PETICIJE, PROTESTI IN ČLANKI O NEZADOVOLJSTVU UČITELJEV Z VIŠJO IZOBRAZBO

ALI JE RES KRIV SINDIKAT?

Skupna komisija za sprejemanje samoupravnega sporazuma o delitvi dohodka in osebnih dohodkov na osnovnih šolah je sklenila začeti postopek za spremembo meril o vrednotenju dela učiteljev z višjo izobrazbo ● Sindikati to akcijo podpirajo, opozarjajo pa, da položaj učiteljev z višjo izobrazbo ni izjemen in da je potrebno v celoti preučiti vrednotenje dela delavcev z višjo izobrazbo

Ko je minuli torek izvršni odbor za vzgojo in izobraževanje republiškega odbora Sindikata delavcev družbenih dejavnosti Slovenije razpravljalo o problematiki izvajanja samoupravnih sporazumov o delitvi dohodka in osebnih dohodkov, je največ razpravljalo o razmerjih med izobrazbenimi kategorijami. Neposreden povod za to je razpoloženje, ki je v zadnjem času nastalo med učitelji z višjo izobrazbo, ki menijo, da je njihovo delo v primerjavi z delom profesorjev premalo vrednoteno. Protesti in članki pa tudi peticije, ki jih dobiva RO tega posebnega sindikata, govore o tem nezadovoljstvu. Med drugim se je v javnosti oblikovalo mnenje, da so učitelji z višjo izobrazbo diskriminirani in da je temu kriv sindikat, ki je dal soglasje na tak samoupravni sporazum.

Kot je že na skupščini Izobraževalne skupnosti SRS in kasneje na televiziji pojasnil tov. Erbežar, je zavoljo velikega pritiska podpisnic sporazuma skupna komisija za spremljanje samoupravnega sporazuma za osnovne šole sklenila začeti postopek za spremembo sporazuma. Izvršni odbor za vzgojo in izobraževanje RO sindikata delavcev družbenih dejavnosti Slovenije je podprl skupno komisijo v tej akciji, vendar pa so v razpravi še posebej opozorili na nekatere zadeve.

Očitek prosvetnih delavcev z višjo izobrazbo, češ da so za prenizko vrednotenje njihovega dela krivi sindikati, so na seji odločno zavrnili. Res je, da so v predlogu sporazuma podpisnice sprva predlagale za 10 točk višje ovrednotena delovna mesta učiteljev z višjo izobrazbo. Sindikat delavcev družbenih dejavnosti Slovenije, ki je dajal soglasja k samoupravnim sporazumom, je v tistem času imel za orientacijo enotna merila iz Kataloga 2, ki so bila prej v javni razpravi. Brez razlike je zato želel uveljavljati politiko teh meril — na merila Kataloga 2 glede vrednotenja dela učiteljev z višjo izobrazbo pa takrat ni bilo pripomb! Žal se je zdaj v javnosti izoblikovalo mnenje, češ da so zdaj diskriminirani le učitelji z višjo izobrazbo. Tudi ta očitek je bil zavrnjen na seji, saj so ugotavljali, da tudi v drugih dejavnostih nekateri strokovni profili z višjo izobrazbo opravljajo prav tako odgovorno delo kot predmetni učitelji, denimo medicinske sestre in podobni profili, in da tudi v teh dejavnostih razmerja med višjo in visoko izobrazbo niso najboljše. Zato se bo moral Sindikat delavcev družbenih dejavnosti Slovenije ponovno soočiti z merili vrednotenja zlasti za delavce z višjo izobrazbo v celoti in ne le z merili za predmetne učitelje.

Seveda je že zdaj jasno, da ta kategorija delavcev ne bi mogla

ničesar pridobiti na račun vrednotenja dela profesorjev oziroma drugih visoko izobraženih kadrov. Stimulativno nagrajevanje je potrebno tako v kategoriji delavcev z višjo kot v kategoriji delavcev z visoko izobrazbo. Zadnji popis prebivalstva je namreč razkril, da Slovenija v državi najbolj zaostaja glede na število višje in visoko šolanega kadra.

Po mnenju izvršnega odbora za vzgojo in izobraževanje bo morala skupna komisija za spremljanje samoupravnega sporazuma za osnovne šole svoje spreminjevalne predloge zelo dobro argumentirati. Ob tem so opozorili, da podatki Izobraževalne skupnosti SRS opozarjajo, da se razmerje med osebnimi dohodki učiteljev in predmetnih učiteljev ponekod zelo zmanjšuje zaradi dodatkov na službena leta pri učiteljih in zaradi tega, ker je kader z višjo izobrazbo v glavnem mlajši. Slišali pa smo tudi za primer iz Temeljne izobraževalne skupnosti Domžale, ko je razlika med osebnimi dohodki učiteljev z višjo in visoko izobrazbo le še 20 dinarjev!

ODGOVOR:

Ker delavec, ki se je z odsluženja vojaškega roka vrnil ponovno na delo v vašo delovno organizacijo, ne sklepa novega delovnega razmerja, saj mu le-to tudi ni prenehalo, po našem mnenju ni dolžan predložiti zdravniškega spričevala o svoji delovni sposobnosti. Stroške za zdravniški pregled ob zaposlitvi pa nosi delavec sam.

valne skupnosti SRS opozarjajo, da se razmerje med osebnimi dohodki učiteljev in predmetnih učiteljev ponekod zelo zmanjšuje zaradi dodatkov na službena leta pri učiteljih in zaradi tega, ker je kader z višjo izobrazbo v glavnem mlajši. Slišali pa smo tudi za primer iz Temeljne izobraževalne skupnosti Domžale, ko je razlika med osebnimi dohodki učiteljev z višjo in visoko izobrazbo le še 20 dinarjev!

Glede na sedanje razpoloženje učiteljev z višjo izobrazbo so na seji opozorili, da so vse do uveljavitve sprememb v sporazumu v veljavi sedanja določila samoupravnega sporazuma.

ZKZ MOZIRJE

Pravna posvetovalnica DE

VPRAŠANJE:

Našo delovno organizacijo zanima, ali mora delavec, ki se je vrnil na delo po odsluženju vojaškega roka, ponovno na zdravniški pregled oziroma ali mora predložiti zdravniško spričevalo, da je sposoben za delo. Ob tem nas tudi zanima, kdo plača obvezen zdravniški pregled ob sklenitvi delovnega razmerja — ali delavec ali delovna organizacija. Glede delavcev, ki odhajajo na odslužitev vojaškega roka, nas zanima, ali jim gre enomesečni osebni dohodek in na podlagi katerega predpisa.

ODGOVOR:

Ker delavec, ki se je z odsluženja vojaškega roka vrnil ponovno na delo v vašo delovno organizacijo, ne sklepa novega delovnega razmerja, saj mu le-to tudi ni prenehalo, po našem mnenju ni dolžan predložiti zdravniškega spričevala o svoji delovni sposobnosti. Stroške za zdravniški pregled ob zaposlitvi pa nosi delavec sam.

KUPON DE — Pravna posvetovalnica

M. LIPUŽIČ

O VLOGI DELOVNE ORGANIZACIJE V KULTURNEM ŽIVLJENJU DELAVCEV

Izkušnje in dileme

Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije je v okviru kulturne akcije povabil na posvet o vlogi delovne organizacije v kulturnem življenju delavcev predstavnik 60 delovnih organizacij. Posvet je vodil podpredsednik RS ZSS IVO TAVČAR.

Za uvod v razpravo je GREGOR KOCIJAN med drugim poudaril, da je delovna organizacija ne le proizvodna, temveč tudi socialna skupnost, v kateri se mora izraziti tudi interes proizvajalcev za njihovo kulturno rast in za njihov vpliv na celotno kulturno življenje. Tov. Tavčar pa je ugotovil, da se doslej z delavci pogosto nismo pogovarjali o kulturi; in če naj delavci dobe večji vpliv na vsa področja družbenega dela in življenja, potem je to odvisno tudi od njihove kulturne ravni. Podpredsednik RS ZSS je tudi ugotovil, da je danes prepad med kulturnim življenjem in delavci tolikšen, da že ogroža tako kulturno življenje in delavce. S posvetom o vlogi delovne organizacije v kulturnem življenju delavcev zato sindikati želijo spodbuditi do-

prispevkov sredstva kulturnim skupnostim, stvar kulturnih skupnosti in kulturnih delavcev pa je, kako bodo spodbudili med delavci interes za kulturo; ali: mar so kulturne skupnosti res pred bankrotom, da se zopet obračajo k delovnim organizacijam za sredstva, se je vprašal predstavnik iz Litostroja; zakaj govorimo o kulturnem interesu delavcev, posebej o kulturnem interesu, denimo med uradnim in inteligenco — mar nismo vsi delavci, je vprašal predstavnik nekega večjega ljubljanskega podjetja itd.

Na prvo in drugo polemično misel je morda najbolje odgovoril predstavnik iz občine Radovljica, ko je opisal, kako se že nekaj let njihova podjetja povezujejo in dogovarjajo o skupnem programu kulturnih prireditev in njegovem sofinanciranju. Uspeh je tolikšen, je ugotovil, da delavec pri njih ne potrebuje več posebne kulturne spodbude. Vprašanje je le, kako se pri vsem tem najbolje organizirati. Ali, kot je ugotovil predstavnik kranjske „Save“, bistveno je, za kaj uporabimo za kulturo zbran denar, za kakšne kulturne učinke in za kakšno kvaliteto, ne pa na kakšni ravni ga trošimo. Predstavnica ljubljanskega Saturnusa pa je povedala, da je med njihovimi rednimi obiskovalci gledališča že 60 % delavcev iz obratov, ker je bila njihova akcija že od samega začetka zasidrana med delavce. Glede misli, da se kulturne skupnosti obračajo na podjetja

le zaradi denarja, pa je tov. Tavčar dejal, da kulturne skupnosti v resnici že razpolagajo s solidarnostnim skladom, vendar pa na njegovo porabo delavci doslej niso imeli dovolj vpliva. Zato je politika porabe teh solidarnostnih skladov pogosto takšna, da še povečuje socialne razlike, namesto da bi jih zmanjševala.

Tudi nekateri predstavniki iz kolektivov so opozorili, da bi iz teh skladov morali več sredstev uporabiti za zadovoljevanje elementarnih kulturnih potreb delavcev (TAM Maribor, IMPOL Slovenska Bistrica, EMO Celje). In kot je dejal predstavnik jeseniške železarne, podjetja morajo sodelovati s kulturnimi skupnostmi, če hočemo, da bo enotna kulturna politika upoštevala tudi interese delavcev. Na to polemično misel je torej brez slepomišljenja treba odgovoriti — je dejal tov. Tavčar — da imamo v mislih pri tem zlasti tiste kategorije nižje kvalificiranih delavcev, ki tudi ustvarjajo sredstva za kulturo, le da so doslej marsikje imeli od tega zelo malo.

Na posvetu so se dogovorili, da bi podobne razgovore pripravili v delovnih organizacijah med predstavniki delavskih svetov in izvršnih odborov osnovnih sindikalnih organizacij. Republiški svet pa bo posredoval različne izkušnje (premaloz razširjena je tudi knjižica o raziskavi „Kultura delavcev“), na njihovo pobudo pa bo organiziral tudi podoben razgovor z vodilnimi delavci iz podjetij in v dogovoru z Zvezo delavskih univerz seminar o tej problematiki. S. G.

diferencirana
uporabnost
baterij

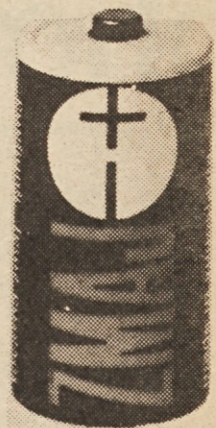
ZMAJ

vam omogoča
optimalno
izkoriščanje energije

super
zlata — za zahtevne aparate

extra
srebrna — za navadne aparate

normal
črna — za razsvetljavo

Zaseda III. kongres sindikata delavcev industrije in rudarstva Jugoslavije

OPATIJA, 16. marca (po telefonu): V veliki kongresni dvorani hotela Adriatic se je z referatom predsednika Milana Rukavine-Šaina začel III. kongres sindikata delavcev industrije in rudarstva Jugoslavije. Kakih 600 delegatov in številni gostje kongresa bodo v dveh dneh za prihodnjo lastno in širšo družbeno akcijo izoblikovali šest temeljnih dokumentov, sprejeli pa bodo tudi nov statut svoje organizacije, ki z

1.300.000 člani predstavlja številčno najmočnejši sindikat v državi.

Iz predlogov kongresnih dokumentov sledi, da se bo sindikat delavcev industrije in rudarstva Jugoslavije v prihodnje zavzemal predvsem za nadaljnje izboljševanje družbenoekonomskega položaja delovnih ljudi in se zavzemal za poglobljanje samoupravnih odnosov, kot to sledi iz ustavnih dopolnil.

V zvezi s tem ne izraža ta sindikat samo svojega hote-nja po zagotovitvi eksistenčnega minimuma zaposlenih, temveč si bo nasploh prizadeval za politiko visokih osebnih dohodkov, ki naj temeljijo na ustreznih proizvodnih in poslovnih rezultatih. Zavzemal se bo tudi za izboljšanje delovnih in življenjskih razmer ter za skrajševanje delovnega tedna od 42 na 40 delovnih ur.

M. GOVEKAR

DELO IN ŽIVLJENJSKE RAZMERE DELAVCEV V NOVOMEŠKI OBČINI

Ne živimo samo od plače

Nedavna konferenca sindikatov v novomeški občini je opozorila na neurejene življenjske in delovne razmere delavcev ter naročila sindikalnim organizacijam, da se z vso svojo veljavo lotijo urejanja teh problemov

„Ni naključje, da danes razpravljamo o življenjskih in delovnih razmerah zaposlenih,“ je na konferenci novomeških sindikatov dejal v svojem referatu Adolf Suštar, predsednik občinskega sindikalnega sveta. „Za to smo se odločili zaradi trenutka, v katerem živimo, ki terja od delavca, da žrtvuje za boljše bodočnost našega ekonomskega in družbenega življenja del tistega, kar je doslej pridobil za izboljšanje svojega življenja. Ker vemo, da bo zaposleni delavec nosil največje breme stabilizacije gospodarstva, zaradi česar pričakujemo tudi stagnacijo rasti tako osebnega kakor družbenega standarda, je nujno, da na področju življenjskih in delovnih razmer storimo, kar je največ moč storiti, saj bo sicer delavec premočno občutil posledice stabilizacije; poraslo bo nezadovoljstvo in poglabile se bodo socialne razlike med zaposlenimi.“

Naj zapišem še nekaj misli iz gradiva, ki so ga poslali delegatom, in iz razprave na konferenci.

VELIKO ZAPOSLENIH DELA V TEŽAVNIH DELOVNIH RAZMERAH

Na dobro počutje delavcev na delovnem mestu močno vplivajo urejeni delovni prostori. Velika podjetja, zlasti v industriji, so svoje delovne prostore že sodobno uredila, na področju obrti, šolstva, družbenih dejavnosti in zdravstva pa je še precej perečih vprašanj. Delavci, ki delajo v slabih delovnih razmerah, seveda ne morejo dosegati tolikšne storilnosti, kot bi jo lahko, če bi delovne prostore primerno uredili. Še zlasti so na konferenci opozorili na nevdružne razmere v podjetjih „Bor“ v Dolenjskih Toplicah in „Remont“ v Mimi peči, to pa velja tudi za osnovni šoli v Dolenjskih Toplicah in v Brusnicah ter za posebno šolo v Šmihelu. Sindikat sodi, da bi bilo možno z ustreznimi kreditno politiko izboljšati delovne razmere v teh organizacijah.

Zelo odkrito je o delovnih razmerah govoril tudi Franc Markovič iz Gozdnega gospodarstva Novo mesto.

„Marsikdo sodi, da je delo v gozdu užitek,“ je dejal, „toda takšno mnenje je zgrešeno. Gozdni delavec mora največkrat prehoditi veliko kilometrov, da pride v delovišča, delati mora v slabih vremen-

skih razmerah in prenašati 12 kilogramov težko motomo žago. Po nekaj letih dela v gozdu se ga lotijo poklicne in druge bolezni, tako da že pri petdesetih letih starosti odhaja v pokoj. V štirih letih — od 1964 do 1968 — smo invalidsko upokojili kakih 50 delavcev, 64 pa smo jih morali premestiti na lažja dela. Tako je polovico od vseh pri nas zaposlenih v tem času zbolelo. Naši invalidski upokojenci dobivajo od 400 do 600 dinarjev pokojnine in lahko si mislite, kako živijo. Pa vendar smo na področju zaščite delavcev marsikaj storili — od boljše organizacije dela in nakupa sodobnih delovnih sredstev do izobraževanja, tečajev za prvo pomoč in nakupa zaščitnih sredstev. Organizirali smo redne zdravniške preglede, tople obroke in dopust v domovih. Zdaj se vozi na delo že 32 % vseh naših delavcev.“

Podobne razmere so tudi v družbenem sektorju kmetijstva. Delavci odhajajo iz kmetijskih obratov in si iščejo delo v industriji, kjer so razen boljših osebnih dohodkov tudi boljše delovne in življenjske raz-

mere. Kmetijski delavec, denimo hlevnar, ne pozna nedelje in ne praznika, delo je umazano, osebni dohodek pa kljub vsej prizadevanosti ne doseže 1000 dinarjev. Pozimi, ko ni dela, je plača še občutno manjša. V njihovem kombinatu so skušali urediti tako, da bi del med sezono pridobljenega dohodka izplačevali pozimi, toda delavci so se temu uprli. Dogodilo se je namreč že, da so pred leti tako sklenili, pozimi pa denarja ni bilo več v blagajni.

Kmetijski delavci se tudi jezijo na pomanjkanje možnosti za pridobitev kvalifikacije. Mnogi delajo že dolga leta v kmetijskih obratih, kvalifikacije pa nimajo, ker ni ustreznih šol in tečajev.

KAJ STORITI, DA BI DELAVEC Z VESELJEM ODHAJAL NA DELO?

Sindikat bo moral po mnenju delegatov novomeške konference odsej stalno proučevati, kako se delavec počuti na svojem delovnem mestu, kakšne so njegove delovne razmere. Hkrati pa bo moral spodbujati samoupravne organe, da bodo iskali kar najboljše rešitve in jih tudi zapisali v interno zakonodajo. Vse probleme delovnih razmer bo namreč moč dokončno urediti v korist delavca šele tedaj, ko jih bodo urejali delavci sami, organizirani kot samoupravna skupnost.

Gre torej za to, da bi samoupravni sistem sproščal vse interese proizvajalcev in omogočal, da se delavci uveljavljajo kot oblikovalci boljših delovnih in življenjskih razmer.

Tone Kropušek, predsednik slovenskih sindikatov, je na konferenci dejal:

„Med nami so ljudje, ki jim je nerodno, če ne vedo povedati, kolikšen je skupni dohodek njihovega podjetja, prav nič nerodno pa jim ni, če ne vedo, kako delavci v njihovi delovni organizaciji žive in kakšne možnosti imajo, da se uveljavljajo kot delavci. Za nas bi moral biti materialni učinek le možnost, da se delavec bolje počuti. To je še zlasti pomembno zato, ker se je v zadnjem času močno razpasla managerska miselnost, ki človeka podreja tehnologiji. Mi pa sodimo, da bi morala tehnologija osvoboditi delavca in mu omogočiti, da bo z veseljem odhajal na delo.“ JANEZ VOLIČ

PROGE S KRIŽNIMI KOLUTI

predstavljajo nov razvoj in transportirajo kosovno blago največ v eni ali tudi dveh smereh (naprej in nazaj)! Več kot 30 kg težko blago je treba pri tem na progo naložiti ali dvigniti. To delo je lahko naporno.

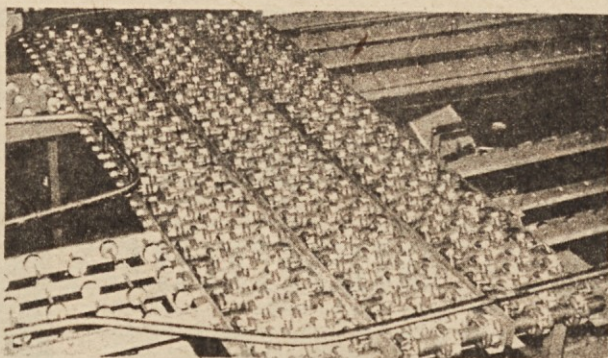
Pri novih patentiranih progah s križnimi koluti teh težav ni. Iznajdba temelji na tem, da na posamezne valje valjčne proge pritrdimo vedno od 3 do 5 kolotov. Ti koluti so opremljeni z rebri, v katera so — vrteč se na osi — spuščeni koluti, ki imajo obliko soda. Koluti se vrtijo navpično glede na prvotno smer transporta valjčne proge. S pomočjo prog in miz s križnimi koluti se lahko kosovno blago brez težav prelaga in odvzema. Brez velikih stroškov torej blago lahko vodimo na stranske proge. Mize se lahko odlično namestijo kot razdeljevalna mesta.

Proge s križnimi koluti lahko uporabljamo kot nadomestilo za kretnični sistem. Transportno blago lahko na križiščih ali odcepih in prvotne transportne smeri vodimo v druge.

Proge in mize so normirane, zato jih lahko namestimo v že obstoječe transportne sisteme.

S pomočjo elementov proge s križnimi koluti lahko rešimo številne transportne probleme. Tudi take, ki so še posebno težavni.

Namestitvena področja so pretežno vsi skladiščni in prekladalni obrati za kosovno blago, industrija pijač in živilska industrija, tiskarne, papirnice itd.

TRAPO — SISTEMI GRAVITACIJSKIH TRANSPORTERJEV

se tvorijo iz zgoraj imenovanih transportnih sredstev kot dopolnilo k tekočim trakovom ali drugim transportnim sistemom. S TRAPO programom lahko rešimo večino problemov v velikih in majhnih obratih, če gre za prekladanje kosovnega blaga.

Na tisoče preizkušenih sistemov deluje v več kot 30 državah na nekaj tisoč namestitvenih mestih vseh vej industrije. Ti sistemi olajšujejo delo, znižujejo obratovalne in proizvodne stroške ter s tem zagotavljajo rer tabilnost podjetja.

TRAPO gravitacijski transporterji izpolnjujejo zastavljene naloge, so sodobni, proizvedeni v modernih oblikah in s tem dvigujejo tudi tehnično raven vsakega podjetja.

IBT-Elit TRBOVLJE INDUSTRIJSKA PROIZVODNJA
TONČKE ČEČEVE 45

TAM: PRESEŽEN PROIZVODNI NAČRT

Člani delavskega sveta mariborske Tovarne avtomobilov in motorjev so v razpravi o zaključnem računu za leto 1971 ocenili, da je bilo poslovanje podjetja uspešno, saj so dosegli 1164 milijonov dinarjev skupne realizacije ali za 3 % več, kot so predvidevali. V primerjavi z doseženimi rezultati gospodarjenja v letu 1970 pomeni to povečanje proizvodnje vozil za 779 ali za 12 % ter povečanje realizacije za 232 milijonov dinarjev ali za 21 %. Načrtovano proizvodnjo vozil za lani je podjetje v celoti doseglo, saj so proizvedli 7221 vozil, planirali pa so jih 7200. Prav tako so v Tovarni avtomobilov v celoti dosegli proizvodnjo rezervnih delov.

Povprečni osebni dohodki zaposlenih v letu 1971 so znašali 1672,58 dinarjev in so bili v primerjavi z letom prej višji za 19 %.

Razen tega so v TAM dosegli v minulem letu 1461 milijonov dinarjev celotnega dohodka ter 136 milijonov dinarjev skladov. D. P.

TEŽAVE ŽELEZARN ZAVOLJO POMANJKANJA STAREGA ŽELEZA

Ugašajo peči

Vprašanje je, če bodo ravenski železarji uresničili letošnje načrte ● Na Ravnah so v prvih dveh mesecih zavoljo pomanjkanja starega železa in električne energije proizvedli 3000 ton jekla manj, kot bi ga lahko

Jugoslovanske železarne potrebujejo za nemoteno proizvodnjo letno blizu 700.000 ton starega železa. Doma lahko zberemo le kakih 300.000 ton starega železa, preostalo količino pa ga moramo uvoziti. Ker pristojni zvezni organi blagovnega kontingenta za uvoz starega železa za leto 1972 še niso določili, čeprav smo že v marcu, so zaloge starega železa na skladiščih železarn dobesedno izhlapele. V največjih težavah so se znašle tiste železarne, kjer imajo elektro peči, v katerih potrebujejo za proizvodnjo jekla kar 90 % starega železa. Tako je tudi v Železarni Ravne na Koroškem.

Uvoženo staro železo, kolikor so ga dobili na podlagi prehodnega blagovnega kontingenta za mesec januar, so na Ravnah na Koroškem že zdavnaj porabili, saj predvideva plan za leto 1972 blagovno proizvodnjo 125.000 ton jekla. Zaradi pomanjkanja starega železa iz uvoza so na Ravnah na Koroškem ves februar omejevali proizvodnjo, ob sobotah in nedeljah pa so jo povsem ustavili, pred dnevi pa so ustavili tudi že prvo elektro peč. Zaloge starega železa, upoštevaje tudi sprotne domače dobave, zadoščajo za omejeno proizvodnjo le še za

nekaj dni. Zato na Ravnah na Koroškem računajo, da bodo morali postopoma začeti ugašati tudi druge peči.

Za normalno dnevno proizvodnjo potrebujejo na Ravnah na Koroškem 500 ton starega železa, zdaj pa bi ga bilo treba uvoziti najmanj 15.000 ton. Upoštevati pa je treba, da je potrebno najmanj mesec dni pred uvozom starega železa, potem ko je odobren blagovni kontingent – ta pa za zdaj še ni odobren – položiti potrebna dinarska sredstva!

Zaradi omejevanja proizvodnje so na Ravnah na Koroškem v prvih dveh mesecih proizvedli 3000 ton jekla manj, kot bi ga sicer, s tem pa so izgubili tudi najmanj 10 milijonov dinarjev realizacije. Zmanjšana proizvodnja jekla pa je eden od razlogov, da Železarna Ravne na Koroškem ne dosega predvidenega obsega izvoza.

Težav zaradi pomanjkanja starega železa iz uvoza, zaradi česar se občutno zmanjšuje proizvodnja v železarnah, pa ne bodo občutili samo železarski kolektivi, pač pa vsa naša kovinsko predelovalna industrija.

Se to: lani smo uvozili 1 milijon ton jekla, ravenski, pa tudi drugi železarji se ob tem vprašujejo, če ne bomo zaradi pomanjkanja starega železa letošnji uvoz jekla še povečali?

KAKO BI LAHKO TRGOVINA VPLIVALA NA BOLJŠO ZALOŽENOST PRODAJALN IN OSKRBO POTROŠNIKOV TER DRUGIH KUPCEV

Zanesljive so samo lastne sile

Trgovina že zdaj obrača sredstva in zaloge hitreje kot gospodarstvo ● Že delni prenos zalog iz proizvodnje v trgovino bi odločilno vplival na racionalnejše gospodarjenje s sredstvi v celotnem gospodarstvu ● Da bi trgovina zmogla to nalogo, bi potrebovala večja trajna obratna sredstva

Splošno znano je, da je založenost trga odvisna od povezave trgovine s proizvodnjo ter da je ta povezanost bodisi tesnejša ali pa ohlapnejša, kakršni so pač pogoji na trgu. Če založenost trga ne zadovoljuje – tudi zdaj je temu tako – je pred nami takoj vprašanje, kako trgovina kot specializirana organizacija za blagovni promet opravlja omenjeno svojo funkcijo posrednika blaga med proizvodnjo in porabo. Trenutni odgovor na to vprašanje bi bil, da trgovina to svojo funkcijo slabo opravlja, da pa je hkrati tega sama še najmanj kriva. Ker se taka trditev malce čudno sliši, naj navedemo nekaj dejstev.

V letu 1970, ko smo imeli v primerjavi s sedanjem vsekakor neprimerno stabilnejši in v naših razmerah naravnost odlično založen trg, je bila slovenska trgovina v skupnem blagovnem prometu SR Slovenije udeležena s 43 %, z dolgoročnimi pogodbi pa povezana z več kot 170 jugoslovanskimi proizvodnimi podjetji. Trgovska in proizvodna podjetja so torej kazala velik interes za nadaljnje povezovanje, ki bi bilo obojestransko koristno predvsem zaradi bolj racionalnega gospodarjenja z obratnimi sredstvi.

V lanskem „letu inflacije“ je ta interes začel plahneti. Ob poslabšanih pogojih gospodarjenja, še zlasti pa zavoljo hude nelikvidnosti in naraščajoče inflacije, so tako proizvajalci kot trgovci začeli vse bolj postavljati v ospredje kratkoročne interese. Ze sklenjenih dolgoročnih pogodb sicer niso razveljavili, zato pa so se „molče“ strinjali s tem, da so jih – brez sankcij – obojestransko kršili. Ena od posledic takih razmer se kaže tudi v tem, da ni mogoče govoriti o omembe vrednem povečanju deleža trgovine v skupnem blagovnem prometu, ki bi moral doseči vsaj 60 % do 70 %, da bi lahko rekli, da trgovina svojo funkcijo opravlja tako in v takem obsegu, kot je normalno v razvitih državah.

Naslednja posledica poslabšanih pogojev gospodarjenja in

neurejenih tržnih razmer pa se kaže v vse slabši založenosti trga z ene ter v kopičenju zalog z druge strani. Zaradi vpliva zamrznjenih cen se založenost trga zaskrbnjujoče poslabšuje, medtem ko zaloge pomenijo enega izmed važnejših vzrokov nestabilnosti in nelikvidnosti celotnega gospodarstva. S tem ne mislimo toliko na možnosti spekuliranja pri prodaji teh zalog, ampak predvsem na to, da je zelo težko ugotoviti realno vrednost teh zalog, da mnoga podjetja na račun nerealne ocenitve teh zalog prikazujejo uspešnost lastnega poslovanja. Končno pa gre za to, da količinsko nenormalna višina zalog v industriji veže znatna obratna sredstva, kar seveda ne vpliva samo na likvidnost posameznih podjetij, temveč tudi na splošno likvidnost.

Seveda pa se lahko vprašamo, kaj lahko trgovina vsaj zdaj, ko si na vseh ravneh prizadevamo za stabilizacijo gospodarjenja, prispeva k boljši založenosti trga, kako bi – skratka – lahko vseeno bolje izpolnjevala svojo funkcijo posrednika med proizvodnjo in porabo.

Odgovorov na to vprašanje je sicer več, resnično pomemben pa je samo eden. Njegova vsebina je v tem, da bo naša trgovina resnično izpolnjevala svojo funkcijo tedaj, ko bo prevzela večino zalog in ko bodo torej zainteresirani kupci vsak čas dobili potrebno blago ali surovine v trgovini. Trenutno pa se zaloge surovin in končnih proizvodov še vedno kopičijo pri proizvajalcih. To pa v naših razmerah pomeni stopnjevanje nelikvidnosti.

Slovenska trgovina se že dolga leta, zlasti pa po reformi zavzema, da bi prevzela zaloge. Če je leta 1965 razpolagala s 23 % vseh zalog, se je do konca minulega leta ob vseh investicijah v opremo in prodajne površine ta delež že povečal na 28 %. Zvišal pa bi se prav gotovo še precej bolj, če bi trgovina razpolagala z večjimi trajnimi obratnimi sredstvi in če bi kratkoročni krediti dobili pravo

funkcijo, da bi skratka bili namenjeni kreditiranju konkretnih poslov.

Povedati pa je treba, da trgovina vsemu navkljub že zdaj hitreje obrača sredstva in zaloge, kot pa jih obrača preostalo gospodarstvo. Zato bi že delni prenos zalog iz proizvodnje v trgovino zagotovil, gledano s stališča celotnega gospodarstva, racionalnejše gospodarjenje s sredstvi v vsem gospodarstvu. Tako rešitev zdaj zagovarja tudi gradivo o srednjeročnem razvoju naše republike.

Če pa naj bi se trgovina tudi usmerila po poti uresničevanja svojih starih želja o prenosu zalog iz industrije, je nujno vsaj dvoje:

Ob napovedani konverziji kreditov bi se morala trgovina „odrezati“ najmanj enako, če že ne bolje kot preostalo gospodarstvo glede tako imenovanih kreditov za stalna obratna sredstva;

več vlagati v lastna obratna sredstva in manj v investicije.

Razrešitev prvega vprašanja ni v rokah trgovcev. Zato pa lahko odočilno vplivajo na ureditev drugega vprašanja. To je v sedanjih razmerah pravzaprav edino, s čimer morajo in tudi smejo računati.

„Zanesljive so samo lastne sile,“ je v zvezi s tem poudaril Lojze Fortuna, direktor Poslovnega združenja za trgovino v Ljubljani. „Trgovci smo v javnosti vedno največji krivci bodisi za naraščanje cen bodisi za pomanjkanje blaga. Pri tem pa javnost največkrat ne ve, s kakšnimi problemi se ubadamo. Kritiko gradi na ekscesih, ki se ne dogajajo samo v trgovini in ki jih pošteni trgovci obsojamo. Če hočemo priti na čisto, ne ostaja drugega, kot da se opremo na lastne sile in hkrati terjamo rešitev sistemskih vprašanj, do česar smo upravičeni najmanj tako kot preostalo gospodarstvo. To je za nas edina možna pot, če naj učinkoviteje kot doslej iščemo trg za izdelke naše industrije ter s tem skrbimo za založenost trgovin in nemoteno preskrbo.“ –mg

Poslej zveza zbornic?

● Tudi v delo zborničnega sistema več dogovarjanja in usklajevanja stališč

Med nalogami so na zadnji skupščini Gospodarske zbornice Slovenije obravnavali tudi nadaljnjo graditev zborničnega sistema v Jugoslaviji. Gre za prilagoditev zveze zbornic novim načelom usklajevanja stališč in metodam dogovarjanja, gre pa tudi za pripravo in sprejem republiškega zakona o gospodarskih zbornicah ter za ustrezno prilagoditev statuta republiške gospodarske zbornice.

Upravni odbor gospodarske zbornice Slovenije je že v minulem mandatnem obdobju imenoval posebno komisijo gospodarstvenikov, ki se je angažirala pri oblikovanju stališč glede bodočega sistema zvezne zbornice, upoštevaje pri tem zlasti stališča z jesenskih plenumov posameznih panog. Kot so pokazali omenjeni plenumi, je slovensko gospodarstvo enotno v mnenju, naj bi zvezna zbornica predstavljala nekakšno federacijo zbornic ter pri svojem delu dosledno spoštovala načela dogovarjanja in usklajevanja stališč, v nekaterih, s statutom natanko opredeljenih vprašanj, pa naj bi bilo poprejšnje soglasje celo obvezno.

Naloga slovenske gospodarske zbornice je sedaj, da ta načela uveljavi tudi v posameznih določbah statuta zvezne zbornice, v republiškem zakonu o zbornicah, ki naj bi ga dobili še letos, pa bo treba uveljaviti zlasti tiste določbe ustave, po katerih imajo zbornice tudi pravico do zakonodajne pobude. Ta pravica bo gospodarstvu v prihodnje omogočila še učinkovitejšo poseganje v zakonodajno urejanje gospodarstva in ekonomske politike, to pa bo seveda terjalo od zbornice še bolj poglobljeno delovanje in tesnejšo povezavo s članstvom. Gospodarska zbornica Slovenije bo zato morala poskrbeti za povezavo s podjetji na terenu, in to predvsem s pomočjo ustreznih delovnih metod, ne da bi pri tem preveč širili zbornično organizacijo. (M. Ž.)

V OBJEKTIVU

KJER ZLATO DOBI SIJAJ

Z zlatarstvom so se v Celju ukvarjali že v prejšnjem stoletju, pravzaprav že tudi prej. Nekaj manjših zlatarskih mojstrov je predelovalo zlato in srebro v okraske. Večje podjetje pa je ustanovil leta 1925. leta privatnik Knez. Povabil je nemške strokovnjake, ki so v nekaj letih prenesli svoje znanje na domačine. Med vojno je zlatarstvo v glavnem zamrlo, obnovili so ga leta 1946, ko so s šestdesetimi delavci ustanovili državno podjetje. Leta 1948 so imeli že sto delavcev. Izdelovali so predvsem srebrni nakit, jedilni pribor, le malo pa zlatih izdelkov. Z leti se je struktura njihovih izdelkov spreminjala in danes se ukvarjajo le še z izdelki iz zlata.

Zlatarni Celje, ki ima danes 210 zaposlenih, so se v letih 1970 in 1971 pridružili Zlatarstvu Trbovlje. Ateleje za zlatarstvo iz Ljubljane in Aurodent. S tem se je še bolj poglobilo medsebojno sodelovanje. Kot podjetje so že nekaj časa edini pooblašeni

uvoznik zlata za Jugoslavijo. Leta 1968 so zgradili novo stavbo in se preselili iz starih neustreznih prostorov. Njihova proizvodnja iz leta v leto raste in že po štirih letih so postali prostori pretesni. Ze letos, tako zatrjujejo, bodo začeli graditi novo stavbo, ki bo vsaj še podvojila njihovo sedanjo delovno površino. Se zanimiv podatek: lani so predelali 1200 kilogramov zlata, za letos pa predvidevajo vsaj 10 % povečanje. Poleg zadovoljevanja potreb domačega tržišča Zlatarna Celje tudi izvažata – predvsem v Nemčijo, Avstrijo, Dansko, Švedsko in Švico.

Pot do zlatega okraska je podobna potem ostalih modnih konfekcijskih izdelkov. V razvojnem oddelku oblikovalec naredi idejni načrt, katerega zlatar-kreator izoblikuje v prototip. Posebna komisija se odloči za najbolj uspele izdelke, ki jih potem izdelujejo v serijski oziroma polserijski izdelavi. AA

Zadnja faza vseh zlatih izdelkov je polirnica, šele tam se zlato zasveti

Odlitke zapestnic je treba očistiti

Prototipe okrasov izdelujejo najboljši zlatarji

Serijska proizvodnja v Zlatarni Celje je seveda nekoliko drugačna kot drugje.

iz ljubljane v new york

Z letali Pan American boste potovali iz Ljubljane v New York najhitreje in najudobneje. Naša letala letijo vsak dan iz Londona, Frankfurt, Rima, Pariza, Amsterdama in Bruslja.

Med poletom boste uživali razkošje največjega letala na svetu, našega 747. Vsi, ki so že potovali z našim 747 – bilo jih je več kot dva milijona – so bili navdušeni, ker so uživali med poletom: udobje, varnost in kuhinjo s svetovnimi specialitetami. Med poletom imate na voljo 12 zabavnih glasbenih programov in na izbiro dve filmski predstavi hkrati.

K rezervaciji vašega poleta sodijo v našo skrb še: rezervacije v hotelih, ogled mest, razni izleti in služba rent-a-car. Zagotovimo vam tudi rezervacije za potovanja do vseh mest v notranjosti Amerike.

V ameriških poslovalnicah Pan American vam naši rojaki iz ZDA lahko kupijo karto za polet v Ameriko; dostavimo vam jo v Jugoslavijo!

V vseh poslovalnicah JAT, turističnih agencijah ali neposredno pri nas boste zvedeli vse o naših posebnih, izletniških tarifah.

PAN AMERICAN, HOTEL SLAVIJA, SV. SAVE 9, 11000 BEOGRAD. TELEFON: (011) 411-484

Pan Am
letalska družba
z največjimi izkušnjami
na svetu

S TRDIM DELOM IZ NAJHUJŠIH TEŽAV

Položaj Železarne Jesenice je še vedno težak, vendar železarji verjamejo v rezultate lastnih delovnih prizadevanj

(Nadaljevanje s 1. strani)

Tako rekoč golo življenje. S takimi skrajnimi napori smo dvignili produktivnost, spremenili smo asortiment proizvodnje, dolgoročno povezovanje s poslovnimi partnerji pa nam je zagotovilo varno prodajo več kot polovice naše proizvodnje. Tega leta smo tudi končno spoznali, da moramo likvidirati valjarno tanke pločevine in sivo livarno, hkrati pa težiti k temu, da čimprej ustavimo tudi profilno valjarno. Vse to so bili stari agregati, z nizko produktivnostjo, z visokimi stroški vzdrževanja in težkimi delovnimi razmerami. Naslednje leto smo tudi res ustavili sivo livarno in tanko valjarno. Leto 1970 je tako za nas pomenilo začetek ponovnega dviga, pri čemer je seveda odigral svojo vlogo tudi družbeni dogovor o cenah jekla. Poslovni rezultat tega leta je bil pozitiven, pokrili smo del izgub iz prejšnjih let, glede osebnih dohodkov pa smo bili še vedno pod povprečjem industrije in gospodarstva in še naprej smo zaostajali na vseh področjih družbene porabe.

Če bi se že lani otresli vse dediščine preteklosti, bi to bilo res zelo uspešno poslovno leto. Vsi obrati so imeli optimalne proizvodne programe, fizično produktivnost pa smo povečali za 4%. Skupaj z rezultati prejšnjih dveh let smo tako na koncu leta pokrili vse dolgove lastnemu poslovnemu skladu. Pokrili smo investicijsko vzdrževanje, uvajanje nove proizvodnje in slednjič dvignili tudi raven osebnih dohodkov iznad republiškega povprečja industrije in gospodarstva; skupaj z regresom in ostalim so poprečni osebni dohodki železarjev znašali 1660 din.

**VEČ ZA IZBOLJŠANJE
DELOVNIH IN ŽIVLJENJSKIH
RAZMER ŽELEZARJEV**

Dobička – pravi tov. Kunc – smo imeli lani 65 milijonov dinarjev, vendar pa smo v sklade

lahko namenili samo 10 milijonov; preostala sredstva smo morali dati nazaj v poslovni sklad, za različne obveznosti itd. Lastnega rezervnega sklada še vedno nimamo, omenjenih 10 milijonov dinarjev pa potrebujemo za tekoče koriščenje sklada skupne porabe.

Mag. inž. Kunc meni, da bo letošnje leto težje, kot je bilo lansko. Železarna je zelo odvisna od uvoza starega železa, ferolegur, rezervnih delov itd. katerih cene naraščajo tudi na svetovnem tržišču, na različne načine pa naraščajo tudi cene proizvodov in storitev doma, pa čeprav so zamrznjene. Mehanizem cen jekla ponovno „skripa“, pričakovane sistemske olajšave pa kasnijo. Skratka: izgledi niso najboljši, vendar pa železarji pričakujejo, da bodo uspešno prispevali svoj

delež prizadevanjem za stabilizacijo in da se bodo njihovi osebni dohodki realno povečevali – v skladu s samoupravnim sporazumom in z gibanjem osebnih dohodkov v Sloveniji. Po planu, ki smo ga sprejeli ob koncu minulega leta – je zaključil mag. inž. Kunc – naj bi nam po zaključnem računu za letošnje leto ostalo kake 23,5 milijona dinarjev. Že sedaj pa, ko ni treba več vračati sredstev v poslovni sklad, bodo železarji ob periodičnih računih lahko takoj odločali o delitvi dohodka, ki ga bodo prigospodarili. Za vse nas to pomeni veliko olajšanje.

Enakega mnenja je bil tudi predsednik tovarniškega odbora sindikata Železarne France Kobentar, ki je povedal naslednje: „Pri sprejemanju plana za letošnje leto so bile zelo živahne

razprave v kolektivu, in že takrat, ko so ocenjevali letošnja gospodarska gibanja, so železarji tudi jasno povedali, kam želijo predvsem usmeriti rezultate svojega dela. Predvsem želijo nameniti znatno več sredstev za gradnjo najemnih stanovanj pa tudi za izboljšanje razmer v samskih domovih. Dograditev šolstva – osnovnega in srednjega – v jeseniški občini je prav tako v ospredju njihovih skrbi. Še nekaj kaže omeniti: železarji želijo investirati v visoko produktivne agregate in tudi s tem izboljševati svoje delovne razmere. Tu se je močno angaziral tudi sindikat. Odpravili smo že 150 delovnih mest, kjer so ženske delale ponoči, v petih letih pa bi – po programu – žensko nočno delo tako rekoč popolnoma odpravili.“

MILAN POGAČNIK

JUBILEJ GOSPODARSKEGA VESTNIKA

Gospodarski vestnik, list, ki obravnava predvsem gospodarsko problematiko v naši republici, praznuje te dni svojo 20-letnico. Na tiskovni konferenci, ki so jo sklicali pred dnevi, je glavni in odgovorni urednik Jože Pinar orisal kolegom iz slovenskih uredništev začetek in razvojno pot tega lista.

List je nastal pred dvajsetimi leti, ko se je po takem časopisu še posebej pokazala potreba, saj je bilo to obdobje, ko so se v našem gospodarstvu začeli uveljavljati tržni zakoni in so se podjetja znašla pred popolnoma novimi problemi. Gospodarski vestnik je že takrat, prav tako pa tudi še danes, strokovni svetovalec, informator in spremljevalec gospodarskega dogajanja. Začeli so s 50.000 stariimi dinarji, danes pa je Gospodarski vestnik založniško podjetje, ki poleg časopisa redno izdaja tudi ekonomsko-propagandno revijo ECHO, obrazce in knjige z gospodarskega področja. Lani so ustvarili 12 milijonov realizacije, od tega kar 5 milijonov lastnega kapitala ob 45 zaposlenih.

Kolegom iz Gospodarskega vestnika ob njihovem jubileju iskreno čestitamo!

AA

Nadomestimo zamujeno

Pod tem naslovom bomo v nekaj nadaljevanjih objavili feljton ALEKSANDRA PIPANA iz Tovarne avtomobilov Maribor, v katerem avtor opisuje, kako si v tej delovni organizaciji prizadevajo normirati inventivno dejavnost, s tem pa na stežaj odpreta vrata sleherni kreativni misli. Upamo, da bo ta prispevek spodbudil podobna prizadevanja tudi v drugih delovnih organizacijah.

Če preletimo posamezna poglavja pravilnika o pospeševanju in premiranju inventivne dejavnosti TAM, nam splošne določbe povedo, da omogoča ta pravilnik nosilcu slehernega delovnega mesta izraziti svoje inventivne sposobnosti in da se pri odmeri premije upošteva samo čista gospodarska korist, stopnja inventivnosti, popolnost predloga ter povezanost inventivnega predloga z delovnim mestom predlagatelja. Pravilnik podrobneje opredeljuje pojave oblike inventivne dejavnosti ter jih deli po stopnji njihove izvirnosti na izume, inovacije, racionalizacije,

domisleke in na koristne predloge.

Predlogi, ki izvirajo iz rednih delovnih nalog in sodijo v redno delovno dolžnost, se ne premirajo. Tako imenovana poklicna delovna dolžnost je torej kot merilo zožena na zahteve delovnega mesta, po katerem se delavcu odmerja osebni dohodek: Racionalizacije, domisleki in koristni predlogi pa se ne štejejo kot dolžnost iz lastnega področja (delovnega mesta) za delavce, katerih delovne naloge so znanstvenega, aplikativno raziskovalnega, razvojnega in preizkusnega značaja z vnaprej postavljenimi cilji. To velja tudi za delo projektantov, konstruktorjev, tehnologov in drugih strokovnih delavcev, če zadeva postopke, ki so jih sami poprej obdelali ali pripravili že tedaj, ko se je določeni postopek razvijal.

Pri preizkusu, ali neki predlog sodi v redno delovno dolžnost ali ne, je odločilno, ali je predlog izven znanih delovnih metod in miselnih shem ali ne, torej, ali gre v resnici za nekaj povsem novega in racionalnejšega ne glede na to, ali je misel izvirna ali prenesena iz zakladnice obstoječega znanja.

Novo napisanim formulacijam členov, ki razmejujejo delovno dolžnost od inventivnosti, priznavamo, da so sicer naprednejše od podobne formulacije v starem pravilniku, vendar je zanje še vedno značilna bojazen pred preveliko inventivno aktivnostjo in zaradi tega pred zanemarjanjem rednih delovnih nalog. Prav ta bojazen pa je bržčas kriva temu, da je povsod v svetu zakonsko urejanje inven-

tivne dejavnosti povzročilo povečanje, pri nas pa upadanje že tako nizkega števila izumov in drugih izboljšav. Vsi se strinjamo, da ne bomo mogli pravilno presoditi vprašanja, kaj sodi v redno delovno dolžnost in kaj v upravičenost do ustrezne premije za inventivnost, če ne bomo razčistili pojmov o tem, kaj je redna delovna dolžnost. Iz prakse vemo, to potrjujejo tudi rezultati – da smo bili doslej zelo široki pri obravnavanju redne delovne dolžnosti in nasprotno temu zelo togi in ozki pri priznavanju inventivnosti.

S tem, ko smo dovoljevali predlaganje inventivnih predlogov le iz drugih področij in ne iz lastnih ali pa izločevali določene strokovne delavce, naj bo to v znanstveno raziskovalnih zavodih ali v konstrukcijskih birojih, če so predlogi zadevali projekte ali konstrukcije in tehnološke postopke, ki so jih ti strokovnjaki pripravili v mejah svojih službenih nalog, smo zoževali, pravzaprav diskriminirali ali pasivizirali velik del tistih kadrov, ki bi naj razvijali nove ideje. Ostaja pa tudi vprašanje, ali je pravilno, da ne priznavamo časa, pravzaprav časovne razmaknjenosti med idejo in utečenostjo nekega proizvoda v redni proizvodnji, da ne upoštevamo dejstva, da z delovno dobo pridobivamo, na spoznanjih, da se pri tem učimo in daje najboljši dokaz napredka posameznika, če izboljšuje svoje zamisli in prizadevanja za dvig kvalitete in kvantitete svojega dela ob zniževanju stroškov.

(NADALJEVANJE PRIHODNJIČ)

GLAVNI DOLŽNIK JE FEDERACIJA

»Izgubljeni« dve milijardi in pol dinarjev sta se našli: gre za dolg federacije, ki je nastal na podlagi tečajnih razlik, za njen dolg skladu za nerazvite in za del neizplačanih dopolnilnih obresti

Ze lani so morali vsi dolžniki izven gospodarstva prijaviti službi družbenega knjigovodstva, koliko dolgujejo gospodarskim podjetjem in poslovnim bankam, hkrati pa predložiti tudi načrt za poravnavo teh dolgov. Po drugi strani pa so morala podjetja in banke predložiti svoje terjatve.

Po podatkih, do katerih je prišla SDK, dolguje gospodarstvo podjetjem in bankam zdaj 9,6 milijarde dinarjev, medtem ko so negospodarske organizacije doslej priznale le za 7,5 milijarde dinarjev dolgov. Razlika ni majhna, kajti negospodarske organizacije, to je družbenopolitične in interesne skupnosti, ustanove, samoupravni skladi priznavajo, da dolgujejo več kot 2 milijardi dinarjev manj, kakor zahteva gospodarstvo. Ti dolgovi pa so zanesljivo še večji.

Čeprav ni povsem jasno, kje bo negospodarstvo vzelo sredstva za plačilo tistih dolgov, ki jih priznava, vzbuja zanimanje javnosti tudi podatek, kje sta se izgubili dobri dve milijardi dinarjev, ki jih negospodarstvo ni vštelo v svoje dolgove.

Odgovor na to vprašanje so že poiskali novinarji časopisa Politika na podlagi ankete v republikah in razgovora v zveznem sekretariatu za

finance, glasi pa se: dolžnik je federacija. Na podlagi tečajnih razlik, ki jih je povzročila devalvacija dinarja januarja lani, je bila federacija dolžna bankam 1.78 milijarde, skladu za nerazvite 460 milijonov, del neizplačanih dodatnih obresti pa znaša 350 milijonov, skupaj torej nekaj več kot 2,5 milijarde. Ker tega dolga federacija ni bila dolžna plačati do 1. novembra 1971. leta, ga ni niti prijavila, medtem ko so banke omenjeni dve milijardi in pol prijavile kot terjatve. Iz zakona o evidentiranju in izplačilu obveznosti negospodarstva gospodarstvu ter drugih zakonskih dokumentih se tudi vidi, da ni določen noben rok, do katerega bi ta dolg moral biti izplačan. Z uredbo, ki je bila sprejeta takoj po devalvaciji januarja lani, je federacija pristala, da plača tečajne razlike, toda nikjer ni zapisano, do kdaj. Po zakonu, ki ga pripravljajo, namerava federacija ta dolg plačati z obveznicami v treh naslednjih letih.

Potemtakem niso točne trditve, da so neresena vprašanja izvenproračunske bilance federacije glavni vzrok »skritih milijard«. Vse, kar je bila federacija po izvenproračunski bilanci dolžna plačati, je plačano. Poravnani pa niso računi, ki so jih povzročili inflacija in obe devalvaciji.

V. K.

... v jugoslovanskih sindikatih

PREDNOST OSEBNIM DOHODKOM

BOSNA IN HERCEGOVINA

Sindikati v Bosni in Hercegovini so ugotovili, da približno 128.000 delavcev v tej republici ni dobilo pravočasno decembrskih zaslužkov. Kakih 98 delovnih organizacij hromi akutna nelikvidnost. Temu pa je treba dodati, da iz meseca v mesec od 25.000 do 50.000 zaposlenih čaka na osebne dohodke, ne da bi natančno vedeli, kdaj se bo v blagajne delovnih organizacij nateklo toliko sredstev, da bodo dobili že zdavnaj zaslužene osebne dohodke.

Po drugi strani sindikati te republike ugotavljajo, da neredna izplačila osebnih dohodkov bistveno vplivajo na produktivnost delavcev, saj delavci, ki ne prejema pravočasno osebnih dohodkov, tudi manj in slabše delajo. Pogoste so prekinitve dela. In namesto, da bi strokovni kader skrbel za proizvodnjo, mora iskati sredstva za izplačilo osebnih dohodkov, kar pa je največkrat brezupno opravilo, saj so nelikvidni tudi poslovni partnerji in banke. Vse to občutno vpliva na politično delo in na normalno delovanje samoupravnih organov. Dosedanja prizadevanja republiških sindikatov, da bi zagotovili več reda pri izplačilu osebnih dohodkov, niso obrodila kdove kakšnih rezultatov. Zavaljo tega je republiška konferenca ZS BiH v teh dneh vnovič predlagala izvršnemu svetu in skupščini te republike, naj sprejmeta ukrepe, ki bodo zagotavljali prednost izplačilom mesečnih osebnih dohodkov in šele zatem pokrivanju drugih družbenih obveznosti.

Sindikati BiH so se tudi zavzeli, naj bi najkasneje v šestih mesecih povsod prešli na izplačevanje osebnih dohodkov za nazaj.

Nove razbremenitve gospodarstva BiH

Republiški sekretariat za finance BiH pripravlja nove zakonske predpise o davčnem sistemu. Za gospodarstvo BiH je posebno zanimivo, kakšne bodo davčne obremenitve na podlagi prispevka iz osebnega dohodka. Obstaja možnost, da se razširi krog gospodarskih organizacij, ki bodo oproščene tega prispevka. V letošnjem letu so že oproščene prispevka iz osebnih dohodkov industrija celuloze in papirja, tekstilna in prehrabena industrija, kmetijske organizacije in železniški promet. Povečana vsota denarja, s katero razpolaga gospodarstvo BiH, znaša po teh ugotovitvah blizu 45 milijonov dinarjev.

DELAVCI NE VERJAMEJO

V sindikatih Srbije so ugotovili, da kolektivi vse bolj samostojno urejajo medsebojne odnose, zadnje čase pa s sporazumi tudi odnose v občinah in republikah. Praksa pa dokazuje, da mnoge rešitve škodijo delavcem. Zato si bodo srbski sindikati ob uresničevanju ustavnih amandmajev in sprememb delovne zakonodaje prizadevali, da bi analizirali prakso in deformacije v vsakem kolektivu. Mnogi kolektivi imajo tudi po 40 internih aktov in dobre predpise o delovnih odnosih; hkrati pa je zanj značilno precej nepravilnosti. Od 360 anketiranih delavcev jih, denimo,

277 ni sodelovalo pri sprejemanju teh internih aktov. Zato je razumljivo, da mnoga stališča bolj ustrezajo vodilnim ljudem in pogosto tudi skupinam kot delavcem. Kako delavci gledajo na interne predpise o delovnih odnosih, kažejo predlogi, naj bi mnoga vprašanja rešili z zakonom, ker je to večje poročstvo, da jih bodo v delovnih organizacijah spoštovali, kot pa interni predpisi, ki jih lahko vsak izigrava. Delavci se razen tega pritožujejo zaradi ukinitve občinskih inšpekcij dela, ker zdaj nihče ne kontrolira delovnih odnosov v podjetju.

Ohlapni stiki občanov s svojimi predstavniki v občini

Moštvo sociologov pod vodstvom ljubljanske sociologinje Ane Barbič je opravilo na Hrvaškem, v Srbiji, Makedoniji in v Sloveniji obsežno sociološko raziskavo o udeležbi občanov v političnem življenju. Podatki sicer še niso dokončno obdelani,

svojimi prošnjami in pritožbami uspelo pri predsedniku republike kot pa pri svojih republiških ali zveznih poslancih!

Zaradi osebnih problemov se zateka po pomoč »navzgor« največ Slovencev, o čemer sociologinja Barbič sodi, da so Slovenci usmerjeni individualistično in da v moderni družbi ljudi zanimajo predvsem lastni problemi. Kako močna je občanova zavest in čutenje do družbe in države, lahko izmerijo volitve. Slovenci smo najbrž zares redoljuben narod; sociologova volilna anketa je namreč podprla to domnevo, saj hodi na volišča 95 % Slovencev.

pik

vendar je možno že zdaj reči, da več kot tri četrtine jugoslovanskih občanov ne čuti potrebe po stikih s predstavniki krajevnih skupnosti in občinskih skupščin ter z občinskimi odborniki. Nanje se obračajo ljudje predvsem zaradi osebnih in družinskih problemov. Kar 97 % anketirancev se nikoli ni obrnilo na svojega poslanca v republiški ali zvezni skupščini. Zanimivo je, da je več ljudi s

Skrb za borce

Če bo podaljšan hrvaški republiški zakon o prispevku od sredstev skupne porabe, je mogoče pričakovati dokončno rešitev stanovanjskih problemov borcev NOV na področju Zagreba do konca leta 1973. Iz tega in drugih virov naj bi zagotovili približno 68 milijonov dinarjev, kar bi zadostovalo za nakup ali gradnjo 160 stanovanj, za 136 dolgoročnih posojil, za adaptacijo 40 stanovanj ter kritje razlik zaradi povečanih cen pri nakupih stanovanj.

Sekretar MK ZKS Ljubljana Vinko Hafner v intervjuju: »Borbi«.

Tretja seja konference ZKS je med drugim dala tudi izhodišča za koncipiranje gospodarne in pravičnejše stanovanjske politike. Tu imamo dva velika problema. Prvi problem je v tem, kako zmanjšati deficit, ki znaša kakih 55.000 stanovanj; vsako enajsto gospodinjstvo v Sloveniji je brez stanovanja. Drugi problem pa so najemnine, ker je sedanja politika najemnin ne samo neekonomska, temveč tudi socialna. Linearni sistem subvencioniranja najemnin daje prednost tistim, ki imajo večja in komfortnejša stanovanja. Zaradi nižjih najemnin se ljudje ne zanimajo kaj prida za cene stanovanj, ki so jih dobili; če bo družba še naprej dajala stanovanja znatno pod njihovo stvarno ceno, bodo ljudje še naprej vlagali svoja sredstva v vikende, v avtomobile itd. Računamo, da bo v bodoče prejemalo subvencije za najemnine od 10 % do 15 % porabnikov družbenih stanovanj – za razliko od sedaj, ko subvencioniramo vsa stanovanja. V naslednjih petih letih pa bomo morali preiti na tako imenovano strokovno najemnino, ki ne vključuje rente, temveč samo enostavno reprodukcijo. Dokler tega ne bomo dosegli, imamo slabe izgleda za korenitejšo izboljšanje stanovanjskega gospodarstva, saj današnje najemnine ne omogočajo niti solidnega vzdrževanja.

Optimistična napoved

Cene turističnih uslug v Jugoslaviji so še konkurenčne na svetovnem tržišču, čeprav so narasle za 5 % do 7 %, saj se to povečanje cen giblje v mejah naraščanja življenjskih stroškov v državah konvertibilnega tržišča. Zato je Jugoslavija še naprej popularna na turističnem tržišču. Cene uslug v konkurenčnih državah, kot so, denimo Italija, Španija in Tunis, so prav tako povečane – v Italiji v povprečju za 15 % do 20 %, v Španiji za 7 %, v Tunisu pa celo za približno 20 %. V Španiji so se izrazito podražile tudi dodatne uslugе, kot so tarife v javnem prometu, prehrabeni artikli, bencin in tobak, pričakujejo pa še nadaljnje zvišanje cen.

Tudi zadnja devalvacija dinarja je pocenila turistične uslugе Jugoslavije, tako da bo tudi to ugodno vplivalo na letošnje predvideno povečanje turističnega prometa.

inles ribnica
PRODAJA
POLKNA
VRATA
OKNA
NA KREDIT

SRBIJA

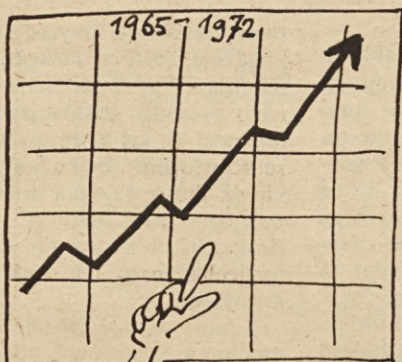
Konec privilegirane prodaje?

IS Srbije pripravlja zakon o prodaji družbenih stanovanj. Osnutek zakona predvideva, da bi bilo mogoče stanovanjske zgradbe in stanovanja v družbeni lastnini prodajati državljanom in pravnim osebam samo po tržni ceni v času prodaje. Kupec bi moral sodelovati z lastnimi sredstvi najmanj v višini 25 % od pogodbene cene.

Če se stanovanje prodaja na odplačilo, rok ne sme biti daljši od 20 let, obresti pa ne nižje od 3 %. Pogodba o prodaji mora biti dostavljena javnemu pravobranilcu občine v 15 dneh. Če določila zakona ne bi bila upoštevana, imajo občine možnost, da pogodbe razveljavijo.

Sporna pa je v predlogu zakona določba, da bi bilo po-

trebno vse pogodbe o prodaji sklenjeno po 1. 1. 1966, predložiti javnemu pravobranilcu najkasneje tri mesece po sprejetju zakona. Če pogodbe ne bi izpolnjevale pogoja, da je stanovanje prodano po polni tržni ceni, bi bile tudi te pogodbe razveljavljene.

– Ne, ne, ta ni naš! To je grafikon zavoda za cene ...

GRADISOVI VAJENCI V LJUBLJANI SO DOBILI NOV DOM

VZORNA SKRB ZA MLADE...

V Ljubljani, točneje v Novih Jaršah, je zrasel eden izmed najlepših domov za vajece v Sloveniji. Zanj je poskrbelo industrijsko gradbeno podjetje Gradis, ki ima pod svojo streho kar 385 vajecev.

Danes prebiva v novem domu v Ljubljani 96 mladih ljudi, učencev praktičnega pouka v gradbeništvu. Učijo se za zidarje, tesarje, mizarje...

Več o novem domu nam je povedal Jaka Klančar, vzgojitelj bodočih gradbincev.

Nov dom Gradisovih vajecev v Ljubljani

„Vse Gradisove enote: v Škofji Loki, na Jesenicah, Ravnah, v Celju, v Mariboru in seveda v Ljubljani imajo svoje vajeenske domove. Vsekakor pa šteje prav ta v Novih Jaršah, ki smo ga odprli šele konec letošnjega januarja, med najlepše in najudobnejše vajeenske domove v Sloveniji sploh...“ nam je pripovedoval Jaka Klančar. „Dom ima štiri nadstropja in prostora za 96 vajecev. Ima centralno kurjavo in v vseh nadstropjih kopalnice in umivalnice

s tekočo hladno in vročo vodo. Toplo vodo bodo imeli fantje na voljo tudi poleti, s čimer se lahko pohvali le redkokateri dom v Sloveniji. V sobah prebivajo po trije skupaj. Vsi prostori so lepo opremljeni in mladi ljudje imajo tu tako rekoč vse, kar potrebujejo...“

Vzgojitelj Jaka Klančar ni niti najmanj pretiral. Tudi sami smo si natančno ogledali vse prostore novega vajeenskega doma v Ljubljani in ugotovili, da so njegovi prebivalci lahko v resnici več kot zadovoljni. Tisti, ki so dom gradili, so mislili na vse.

Poleg tega, da živijo fantje v lepih velikih sobah, številni izmed njih precej bolje kot doma, imajo tu na voljo tudi posebne prostore za kulturno razvedrilo in športno rekreacijo.

V kleti ima dom v Jaršah lep velik prostor za namizni tenis, ki ga mladi ljudje s pridom izkoriščajo. Ljubiteljev namiznega tenisa je veliko, zato je miza v popoldanskih urah le redkokdaj prosta. Tudi za strelšče bodo poskrbeli v tem domu. Napravili si ga bodo v kleti kar na hodniku. Prostora je dovolj. Hodnik je dolg precej več kot potrebnih 10 metrov in veliko je učencev, ki jim je strelski šport že prirasel k srcu.

Najpogostejše shajališče Gradisovih vajecev v Novih Jaršah pa je nedvomno velika svetla soba v pritličju novega doma. Tu imajo na voljo televizijski aparat in časopise. Sčasoma bodo poskrbeli v domu tudi za knjižnico. Fantje namreč radi

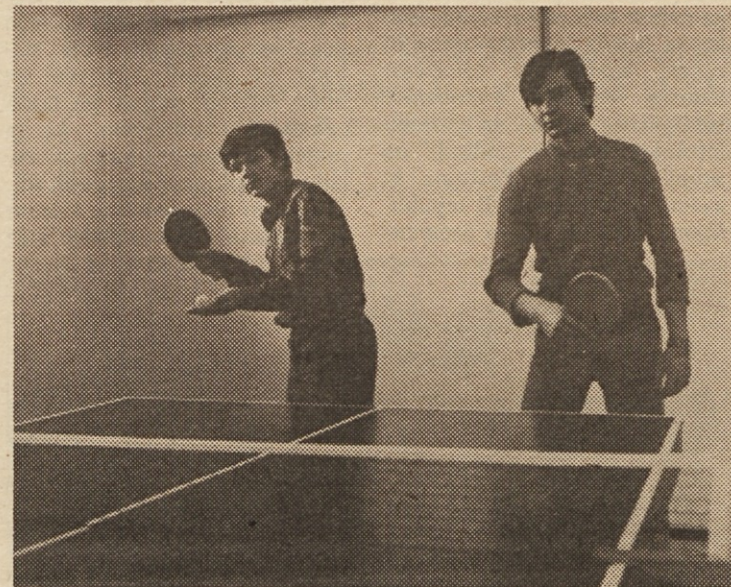
V lepi dnevni sobi imajo mladi ljudje na voljo televizijo in časopise, kaj kmalu pa si bodo uredili tudi knjižnico.

berejo...

„Dom ima tudi čajno kuhinjo...“, je nadaljeval Jaka Klančar. „Res je, da je za sedaj še ne uporabljamo, bomo pa kaj kmalu poskrbeli, da bo služila

svojemu namenu. Pohvalimo se lahko še s posebno sobo za bolnike. Sedaj je prazna, in želeli bi si, da bi prazna tudi ostala...“

A. UL.

Miza za namizni tenis je le redkokdaj prosta

POPRAVEK

V članku „Sence na sončni sliki starega mesta“ v prejšnji številki DE nam je tiskarski skrat zagodel neljubo napako. Narodni dohodek na prebivalca v občini Kranj ni 1100 dinarjev, pač pa 1100 dolarjev. Bralcem se oprostamo.

V labirintu statistike

Turistični promet v Sloveniji je lani »zaslužil« dobrih 107 milijonov dolarjev • Turisti še vedno najraje hodijo na morje

Popolni statistični turistični podatki za minulo leto so zbrani in urejeni šele sedaj. V njih je marsikaj zanimivega. Lani smo zabeležili nov rekord gostov v Jugoslaviji (12.718.500), prav tako tudi v Sloveniji (1.901.661), kar pomeni v obeh primerih 7 % več gostov kot lani. Tudi prenočitve so naraščale v enakem odstotku tako v Jugoslaviji (54.769.200) kot v Sloveniji (5.443.561), in sicer jih je bilo za 13 % več kot predlanskim. V notranji strukturi smo lani imeli za 10 % več tujih gostov v Jugoslaviji, v Sloveniji pa za 9 %. Domačih gostov je bilo za 5 % več v Sloveniji kot v Jugoslaviji. Razlika pa je v prenočitvah, saj so imeli tujci v Jugoslaviji za 15 % več prenočevanj, v Sloveniji pa le za 12 %, medtem ko je bilo domačih gostov v Sloveniji za 14 % več, v Jugoslaviji pa za 11 %.

Bolj kot te številke, o katerih smo sicer že nekaj pred časom slišali, so sedaj zanimive razne primerjave. Slovenija je na primer udeležena v jugoslovanskem turističnem prometu v preteklem letu s številom gostov za 14,9 %, kar je za 0,1 % manj kot v predpreteklem letu. V številu tujih gostov smo udeleženi s 16,8 % ali za 0,2 % manj kot predlanskim. Tudi pri prenočitvah smo nazadovali v skupnem številu za 0,1 %, pri prenočitvah tujcev pa za 0,2 %. To kaže, da nas druge republike sicer počasi, toda zanesljivo preraščajo v turističnem prometu.

Zanimiva je tudi primerjava prenočitev v Sloveniji po vrstah krajev. V celoti vzeto so najmočnejše narasle prenočitve v obmorskih krajih, in sicer za 20 %, v gorskih za 12 % in v zdraviliščih za 9 %.

Na prvem mestu po prenočitvah je med kraji Portorož z 821.353 prenočitvami, kar je za 32 % več kot leta 1970. Povečanje števila prenočitev, tako v Portorožu kot v drugih obmorskih krajih, gre prav gotovo zapisati lanskemu povečanju zmogljivosti v teh krajih. Na drugem mestu je Ljubljana, na tretjem Bled, sledijo Rogaska Slatina, Bohinj itd.

Po prenočitvah v Sloveniji so med tujimi gosti na prvem mestu še vedno Zahodni Nemci, sledijo Italijani, Avstrijci, Nizozemci itd.

Devizni priliv je lani prekoračil toliko pričakovanih 100 milijonov dolarjev. Registrirali smo 107.483.472 dolarjev turističnega prometa, kar je za 24 % več kot predpreteklo leto. Največji porast deviznega dohodka smo zabeležili v trgovini, in sicer za 53 %.

E. N.

PODOBE NAŠEGA ČASA

Prišli bodo! Sporočilo o tem je prejel predsednik med uradno pošto in zdaj gre novia od ust do ust. Odgovorni se niso nadejali takojšnje privolitve in so zdaj nekoliko iznenadeni, nepripravljani in v škripcih. Na izbiro je več variant. Delovni dogovor za okroglo mizo ali dvorana za tristo ljudi? Za povabljeni in zaslužni ali s prostim vstopom? Kdo bo goste pozdravil: predsednik, sekretar ali župan? Kako se otresti zadrege, ustvariti domačnost, ustrežen vtis? Ali ljudem pustiti, da bodo spraševali, kar jim v glavo pade ali pripraviti aktualna vprašanja. Kakšna vprašanja?

Potem ceremonial. S pionirji in šopki ali brez? Kam zastave: povprek na zadnjo steno ali pokonci ob straneh. Koga vse v prvo vrsto: le aktiv ali tudi po nekaj ljudi iz prosvete, zdravstva, socialne politike...

Zagotoviti je treba tudi nekaj delegacij iz kolektivov. Poskrbeti, da v dvorano ne bo prikoralala le vodstvena struktura. Nujno poiskati kakšnega neposrednega proizvajalca in mu položiti ustrezno vprašanje na jezik, če sam ne zna odpreti ust.

— Poznaš ti koga primernege? se zdrami iz naporenega tuhtanja predsednik in pogleda sekretarja. — Ti odloči!

— Kaj ko bi poskusili z Miho?

— S katerim Miho?
— Z Miho iz „Agrobiksa“. Ko sem jim ondan predaval o realizaciji naših sklepov, mi je padel v oči. Zdaj sem se osebno pozanimal. Čeprav je iz neposredne proizvodnje, gleda na stvari z dokaj širokih vidikov.

— Pa ne, da je diskutiral?
— Ja, diskutiral, saj o tem ti vendar govorim. Bolj kot to pa me je presenetil njegov ustvarjalni pristop k pereči problematiki. Ni hodil okrog

Dobro uro zatem stopi v pisarno delavec Miha iz Zaboršta, uro hoda od avtobusa. Ponudijo mu fotelj, postrežejo s cigaretami, tajnica prinese kavo. Miha spozna sekretarja in se zdrzne: — A, zato ste me poklicali, tovariš predavatelj? Lepo prosim, da se mi oprostite, če je bilo kaj narobe. Večkrat rečem kaj takšnega, zaradi česar me potem glava boli. Pa si ne morem pomagati: natura me fura!

— No, nič hudega! reče sekretar dobrohotno in ga počli po rami. — Ti vsaj kaj

smo ena uboga reva, kot ti. Druge je treba potrkati, višje, če se želi realizacijo pozitivnih premikov.

— Ne razumem!
— No, takoj ti bo jasno. Veš, Miha, pri nas pripravljamo ustni časopis. Veš, kaj je to ustni časopis? Takole gre ta stvar: ljudje sprašujejo, tisti, ki pridejo, pa odgovarjajo. Treba pa je znati spraševati, ne vpiti vsevprek, drugače je bolje, da ljudi sploh ni zraven. Kaj bi pa gostje rekli, kakšno mišljenje bi odnesli? No, kaj bi na primer ti vprašal, če bi ti

skrbstva. Županov pozdravni govor. Nato slovesen molk. Fotoreporter pokrajinskega časopisa se zvija, poskakuje in bliska naokrog.

— Kdo bo prvi prebil led? dobrohotno vpraša ugledni gost.

Miha pomoli dėsnico v zrak.
— Ja, tako je prav, nekdo iz tukajšnjih kolektivov, če se ne motim! se razveseli gost. — Jaz sem takšnega mišljenja, da ni prav, da se kar naprej nekaj dogovarjamo le o različnih strukturah. Treba je enkrat tudi

PRISTNI KONTAKT

stvari kot maček okrog vrele kaše, ampak mi je kar naravnost rekel: „Z vsem se strinjam, tovariš predavatelj, kar ste lepega rekli. Res je, da delavci še nimamo prave besede pri združenih organizacijah nekakšnega temeljnega dela ali kako se že temu reče, vendar me nekaj drugega še bolj zanima. Zanimajo me, kaj bom jaz konkretno imel od tistega vašega minulega dela?“

— Tako je rekel? Župan in predsednik se veselo spogledata. — Imenitno, nabrušen je že! ugotovi strokovno predsednik. — Treba ga bo le še nekoliko oklestiti.

— Ali ga lahko že kar zdaj pokličem, kaj mislita? — vpraša župan.

rečel in nisi tak kot drugi, ki samo molčijo, kimajo in gledajo na uro. A če kdaj pa kdaj skreneš z linije, kaj zato! Nihče ti tega ne bo štel v greh, saj si iz produkcije, ne poklicni politik. A tudi mi smo tu zato, da te popravimo, če je treba...

— Tovariši, res ne razumem...

— Z eno besedo: poklicali smo te, ker bi radi, da bi spet diskutiral!

— Saj sem že povedal vse, kar sem mislil, da je treba reči...

— Ja, povedal že, pa komu?

— Vam, vendar!

— A kaj misliš, da smo mi? Da lahko kaj spremenimo? Figo. Ravno tako

rekli, da diskutiraj?

— Vprašal bi, do kdaj me mislijo vleči za nos z nekakšnimi sporazumi in s tistim minulim delom.

— Štab za pripravo velikega dogodka se zadovoljno spogleda.

— Saj sem vam rekel! prikimam sekretar.

— Zdravo jedro! pritrdi predsednik.

— Glavno delo je opravljeno. Zdaj moramo vprašanje le še ustrezno formulirati.

Zarometi, zastave, pionirji. Rože, ploskanje. Domača godba na pihala. Pristrčno rokovanje. V prvi vrsti žarečih obrazov tudi tovariši in ena tovarišica iz prosvete, zdravstva, socialnega

konkretno stopiti med delovne ljudi. Prosim, tovariš?

Miha seže v žep, potegne ven košček papirja, najprej malo zajeclja, nato pa tekoče prebere: — Kdaj si bodo avtentični nosilci realizacije samoupravljanja v temeljnih organizacijah združenega dela dokončno izbrili odgovarjajoče pravice iz naslova tekočega in minulega dela? Če bi bili tako prijazni, tovariš predavatelj, oprostite, član ustnega časopisa, če je kaj narobe, natura me fura...

In tovariš se razumevajoče in pristrčno zasmeji in je zelo prijazen, prvi vrsti pa se odvali kamen od srca. Vzpostavljen je pristni kontakt, ki veliko obeta.

VINKO BLATNIK

Zahteva po beneficiranju delovne dobe končno vložena!

Znano je, da je poslovno združenje za cestni transport „Vektor“ iz Ljubljane po pooblastilu cestno transportnih podjetij naročilo izdelavo strokovnega elaborata in dokumentacije za zahtevek za beneficiranje delovne dobe na delovnih mestih voznika avtobusa in voznika težkega tovornega vozila. Obveščeni smo, da je bil ta elaborat sedaj končan in dne 24. februarja skupno z zahtevo za beneficiranje delovne dobe predložen zvezi skupnosti za socialno zavarovanje v Beogradu.

Elaborat obsega opis dela na navedenih delovnih mestih, ukrepe in sredstva varstva pri delu, analizo delovnega staža in fluktuacije, psihološko oceno delovnih mest, potrošnje energije voznika, njegovo zdravstveno stanje, vpliv vremena, prehrano, socialno-psihološke aspekte problema, oceno ropota in vpliva plinov na zdravje voznikov, kakor tudi ekonomsko stran upravičenosti beneficiranja delovne dobe. Gre za obsežno znanstveno delo, podprto tudi s stališčem zavoda za zaščito zdravja mesta Zagreb in zavoda za produktivnost dela iz Zagreba, ki izrecno trdita, da je delo na delovnem mestu voznika avtobusa in voznika težkega tovornega motornega vozila v javnem cestnem prometu posebno težko in za zdravje škodljivo. Na teh delovnih mestih tudi ob uporabi vseh zaščitnih sredstev obstajajo škodljivi vplivi v tako veliki meri, da so izpolnjeni vsi pogoji, po katerih temeljni zakon o pokojninskem zavarovanju predvideva beneficiranje delovne dobe.

V študiji so navedeni vsi škodljivi dejavniki, ki vplivajo na zdravje voznikov, da po 50. letu starosti opazno težje opravljajo svoje delo. Po 25 letih delovne dobe praktično ni več popolnoma sposobnega voznika, odstotek nesposobnih pa hitro narašča. Ze po 45. letu hitro rastejo degenerativne bolezni, ki mnogokrat onemogočijo vozniku, da bi še naprej opravljal svoj poklic. Po 40. letu se tudi organizem težko prilagaja delovnim pogojem v sodobnem cestnem prometu, kar povečuje nevarnost nesreč. Posledice nesreč pa so okrog 300% hujše kot pri delavcih v industriji. Problemi z zdravjem, pa tudi z organizacijo privatnega, zlasti družinskega življenja, in tudi pogoste težave s potniki in druge težave vodijo tudi v fluktuacijo, ki zahteva dodatne napore tistih voznikov, ki zaradi kontinuiranosti dela „vsokočijo“ na iznenada izpraznjeno delovno mesto.

Na temelju teh, tu le kratko orisanih ugotovitev, je bila vložena zahteva, da se na delovnih mestih voznika avtobusa in voznika težkega motornega vozila v javnem cestnem prometu vsakih 12 mesecev računa v staž zavarovanja kot 16 mesecev.

Storjen je torej prvi, strokovni korak za uresničenje dolgoletne zahteve delavcev v cestnem transportu. Jasno je, da bo sindikat delavcu v prometu in zvezah zahteval čim hitrejšo pravilno rešitev od vseh pristojnih organov.

ANDREJ GRAHOR

Spričevala in še kaj na rešetu

Če bi znali pametno uskladiti potrebe po poklicnih šoferjih in materialne možnosti družbe in transportnih podjetij, bi hitro našli ustrezno rešitev

„Človek obrača, birokrat pa obrne!“ bi lahko rekli zadevi, ki ta čas razburja 6646 poklicnih šoferjev, izšolanih v Avtoprometni šoli na Ježici v Ljubljani.

Začnimo lepo po vrsti! Omenjena šola je bila dolga leta edina v državi, še zdaj pa je med najbolj opremljenimi svoje vrste in daje kadre, ki povsem zadovoljujejo potrebam gospodarstva. V tej šoli se vsakih pet do šest mesecev izšola nova generacija poklicnih voznikov, ki prejmemo spričevalo, iz katerega je jasno razvidno, da so si pridobili poklic voznika motornega vozila.

Po sedanjih predpisih pa mora poklicna šola trajati vsaj dve leti in mora biti verificirana, da lahko izdaja taka spričevala. Ježiška šola ni taka, zato tudi ni verificirana in tudi spričeval o priznanem poklicu torej ne bi smela izdajati. Vendar pa to nikogar ni motilo in ga najbrž tudi ne bi, če na vsem lepem ta šola za spričevala ne bi začela uporabljati obrazcev, kakršni veljajo za diplomante srednjih šol. To so na začetku letošnjega leta prvi „odkrili“ na skupščini občine Postojna in zadevo takoj sporočili republikškemu sekretariatu za prosveto

in kulturo. Sledilo je stališče tega sekretariata, da so spričevala ježiške šole nezakonita, da jih je treba odvzeti in razveljaviti. Takrat je nastal vihar med prizadetimi, pa tudi v njihovih delovnih organizacijah. V obrambo voznikov s spričevalom ježiške šole sta se postavila tudi RO sindikata delavcev prometa in zvez Slovenije in gospodarska zbornica SRS. Njihovo skupno utemeljitev in nasprotovanje stališču sekretariata za prosveto in kulturo je mogoče povzeti v enem samem stavku: vozniki niso prav nič krivi, če je šola vzgajala kadre, ki jih gospodarstvo tako potrebuje, trenutno pa tudi ne poznamo boljšega in predpisom ustrežnejšega izobraževanja tovrstnih kadrov...

DOKLER ZADEVA NE BO UREJENA...

Republiški sekretariat za prosveto in kulturo je sicer kasneje nekoliko spremenil svoje stališče: že izdanih spričeval ne bodo odvzeli, ampak jih bodo zamenjali samo tistim, ki so prejeli spričevala, kakršna veljajo za diplomante srednjih šol. Ježiška in njej podobne šole, ta čas imamo v Sloveniji še štiri

druge, lahko delajo po starem vse dotlej, dokler njihov status ne bo rešen v smislu veljavnih predpisov.

Po vsem tem bi lahko rekli, da je problem rešen, vendar, žal, ni! Gre namreč za to, da je po mnenju cestno transportnih podjetij še zmeraj odprto vprašanje širine profila poklica „voznik motornega vozila“. Sedanja, kakršnega nudijo ježiška in njej podobne šole, je podjetjem povsem ustrezen, vendar skregan s predpisi. Tak, kakršnega zahteva sekretariat za prosveto in kulturo in ki je povezan z vsaj dveletnim šolanjem, pa je za cestno-prometna podjetja predrag in praktično tudi neuresničljiv.

„V podjetjih se zavzemamo za čimboljšo strokovno izobrazbo voznikov,“ nam je povedala Milka Jovan, direktorica kadrovske-socialne službe v ljubljanskem podjetju „VIATOR“. „Vendar nam ne gre toliko za spričevala, kot za to, kaj naši šoferji znajo in kje jih bomo sploh dobili. Stvar je namreč taka, da bi se izobraževalni proces nujno pretrgal in zaustavil, ker bi nove voznike iz šole dobivali šele po dveh letih, zdaj pa jih dobimo po šestih mesecih. Ker bi se bolj manjkalo šoferjev, kot nam jih primanjkuje zdaj, bi bili že zaposleni vozniki preobremenjeni. Pri tem puščam v nemar, da je njihov delovni čas, ki ga prebijajo na voznju, s predpisi omejen. Če bomo kršili te predpise in tvegali sankcije samo zaradi tega,

da bi po nekaj letih dočakali v smislu predpisov o poklicnih šolah izurjene poklicne voznike, bi bili sedanji šoferji nujno preobremenjeni, preutrujeni. To pa ne bi vplivalo samo na kvaliteto prevozov, ampak tudi na varnost v prometu.

OD OBLJUB SE NIHČE NI BIL SIT

Teh nekaj dejstev kaže, da tudi poklic šoferja, če naj bo povsem skladen s predpisi, zares ni od muh. Toda: če bi šlo samo za to, da ustrezemo predpisom, bi se cestno transportna podjetja nekako še prekopala skozi težave: povečanih stroškov, čakanja na to, da bodo potrebne šole šele ustanovljene in opremljene ter da bodo dale diplomante.

Veliko težje je vprašanje, ali materialno zmremo, da vsaka generacija bodočih šoferjev zgolj zaradi predpisov izgubi po dve leti? Nekaj dejstev v zvezi s tem je pojasnil Anton Bračun vršilec dolžnosti ravnatelja Avtoprometne šole na Ježici:

„S stališča naše šole kot izobraževalne ustanove niti najmanj ne nasprotujemo temu, da bi postali poklicna šola, ki bi bila verificirana v skladu s predpisi. Če drugega ne, bi pridobili s tem, da nam ne bi bilo treba zbirati sredstev za delo šole na račun šolnin, ampak bi dobivali ustrezna sredstva od pristojne temeljne izobraževalne skupnosti. Vprašanje pa je, ali imamo v naši družbi za to potrebna

sredstva, saj bi morali zgraditi ne eno, ampak več novih šol s pripadajočimi internati. Vprašanje je, kje naj dobimo potrebne kadre in denar zanje. Največji problem pa je, da bi mladi ljudje, ki želijo postati vozniki, izgubljali čas. Za poklicno šolo

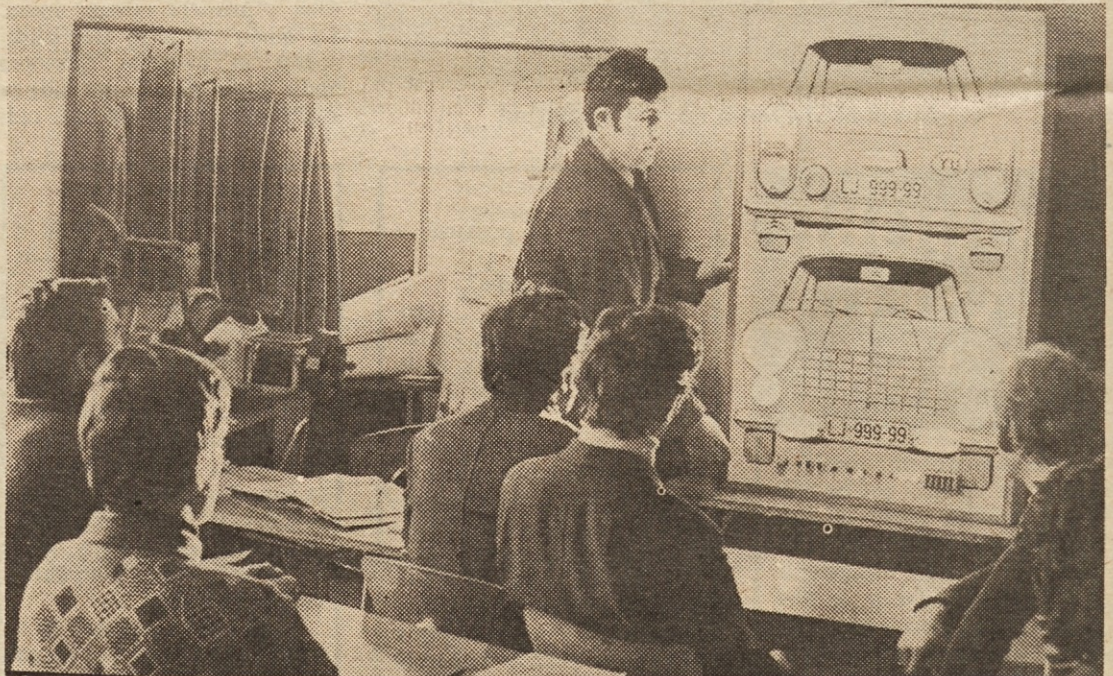
Kronično pomanjkanje

Silovitega razvoja cestnega transporta ne spremlja samo poslabševanje stanja naših cest, ampak tudi kronično pomanjkanje vozniskega kadra.

Podatki kažejo, da samo v Sloveniji letno potrebujemo najmanj po 2500 novih voznikov C in D kategorije. Gospodarstvo in ostali zainteresirani si te kadre – poklicne šoferje pridobivajo v glavnem po dveh poteh. Določeno število jih daje JLA, največ pa poklicne šole. Prvi so tako rekoč „zastonj“, drugi pa precej dragi. Cestno transportna podjetja namreč trdijo, da jih šolanje vsakega poklicnega voznika v poprečju velja vsaj milijon starih dinarjev.

Šele potem, ko se bodoči poklicni vozniki na simulatorju privadijo osnovnim veščinam, predvsem pa naučijo prestavljanja iz brzine v brzino ob uporabi vmesnega plina, lahko začnejo tudi s praktično vožnjo. Izkušnje kažejo, da ura „vožnje“ s simulatorjem nadomesti prvih pet najbolj kritičnih ur za krmilom „pravega“ avtomobila

Avtomehanična šola na Ježici v Ljubljani ima najsodobnejša učila. Na naši sliki vidimo dijake te šole pri uri pouka o uporabi in namembnosti luči in drugih svetlobnih teles

Socialna varnost ali šofer kot drugi poklic

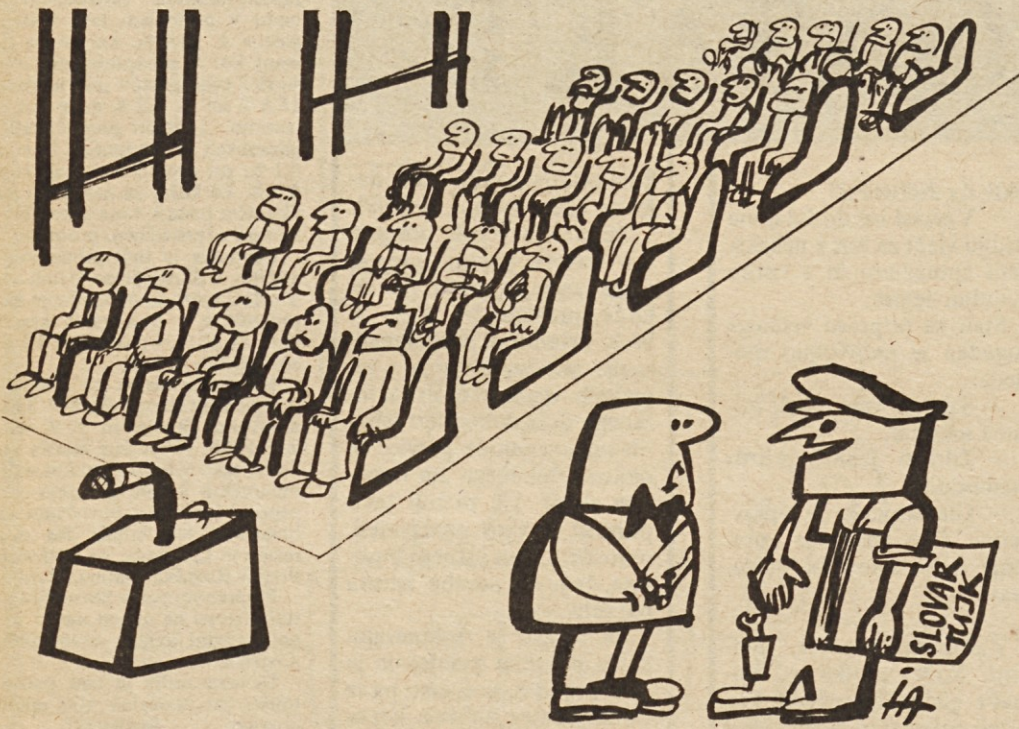
Poklicnemu vozniku motornega vozila še zdaleč ne zadoštuje, da obvlada vozilo v vseh možnih situacijah, ampak mora biti njegovo znanje tolikšno, da lahko tudi sam popravlja razne okvare. Idealno bi bilo, če bi bil šofer in mehanik v eni osebi.

Za načrtno vzgojo bodočih voznikov v tej smeri se zavzemajo v večini večjih prometnih organizacij. Psiholog Andrej Vehovec iz podjetja VIATOR Ljubljana takole pripoveduje: „Ko bodoči avtomehanič, avtoelektričar ali njima podobni strokovnjak zaključuje učno dobo, je star 18 let. Smotno in primerno bi bilo, da bi večina izmed njih takoj nadaljevala šolanje na poklicni šoli sedanjega tipa, ki traja šest mesecev, potem pa takoj odšla na odslužitev kadrovskega roka v JLA, kjer naj bi bili vključeni v ustrezne enote. Tako bi JLA dobila že izšolane šoferje, kar bi ji nedvomno koristilo. Tak način pa bi bil koristen tudi za mlade voznike. Zaradi raznih vzrokov se namreč zgodi, da z leti vse več poklicnih šoferjev ne more ali ne sme opravljati svojega poklica. Zdaj jih poskušamo prekvalificirati, v opisanem primeru pa to ne bi bilo potrebno oziroma bi bil postopek zelo kratek. Skratka: neprimerno bolje kot zdaj bi bilo na ta način že vnaprej poskrbljeno za socialno varnost voznikov motornih vozil.“

se namreč mladina odloča po končani osemletki, skratka v štirinajstem ali petnajstem letu starosti. Če bi poklicna šola naše stroke trajala dve leti ali pa tudi tri leta, diplomanti še vedno ne bi smeli sesti za volan. S predpisi je namreč določeno, da se praktične vožnje nihče ne sme učiti prej, preden ni dopolnil sedemnajsto leto starosti, izpit pa lahko polaga, ko je star 18 let. Ta starostna meja se mi zdi primerna in je ne bi smeli zniževati. Če pa je tako, se vprašam, kaj naj teoretično izšolani šoferji počnejo ta čas, ko bi čakali, da bodo dopolnili predpisano starost?

Taka so torej dejstva. V luči teh in takih dejstev pa se bo treba odločiti, kako in po kakšni poti bomo vzgajali bodoče šoferje, da šolanje ne bi bilo predrago in da šoferjev z ustreznim znanjem tudi ne bi primanjkovalo. Najbrž je pri vsem skupaj slednje še najvažnejše, vsekakor pomembnejše od tega, kakšen naziv bodo imela spričevala, s katerimi se bodo vključili v poklic in v življenje.

M. GOVEKAR

— Brez skrbi, tudi jaz sem se pripravil na razpravo ...

V VELENJU USTANAVLJAJO ŠOLSKI CENTER

Izobrazbo vsem resnično sposobnim

Program dolgoročnega razvoja srednjega in višjega šolstva v občini Velenje, ki ga je pred kratkim sprejela velenjska občinska skupščina in ki predvideva da bi že v šolskem letu 1972/1973 delovali v središču Šaleške doline prvi dislocirani oddelki višjih šol, ter preimenovalje Rudarskega šolskega centra Velenje v Šolski center Velenje, v katerega bo vključena tudi velenjska Gimnazija, mora zagotoviti, da si bo v prihodnje kar največ mladih, tako s pod-

ročja občine Velenje kot iz sosednjih občin, pridobilo srednjo, višjo in visokošolsko izobrazbo.

Svet za prosveto in kulturo velenjske občinske skupščine ter samoupravni organi Rudarskega šolskega centra Velenje so odbornikom velenjske občinske skupščine predložili na zadnji seji podrobne načrte za razvoj srednjega in višjega šolstva v občini Velenje, iz katerih med drugih izhaja, da bo leta 1975 delovalo v Velenju poleg 5 poklicnih šol rudarske, kovinarske, elektro, gostinske in trgovske stroke tudi 5 srednjih šol in oddelki najmanj 3 višjih šol. Odpiranje novih poklicnih, predvsem pa srednjih in višjih šol v Velenju, bo zagotovilo, da bodo kar najbolj približane možnosti za izobraževanje mladih, omogočena pa bo tudi v praksi uveljavitev načela, da se bodo izobraževali resnično vsi tisti, ki so za to sposobni, ne glede na to, iz kakšne družine izhajajo. Vse doslej številnim mladim iz delavskih in kmečkih družin, zaradi visokih stroškov, po končani osnovni šoli nadalj-

nje šolanje ni bilo omogočeno, kljub intelektualnim sposobnostim.

Začetek uresničevanja dolgoročnega programa razvoja srednjega in višjega šolstva v občini Velenje pa je odvisen od izgradnje novih šolskih prostorov. Na zadnji seji so odborniki velenjske občinske skupščine poudarili, da je treba zbrati denar za novo šolo (potrebni bo okrog 14,5 milijona dinarjev) in jo do začetka novega šolskega leta tudi zgraditi, sicer ne bo mogoče odpreti novih poklicnih in srednjih šol. Odborniki velenjske občinske skupščine so na zadnji seji tudi soglašali, da postanejo soustanovitelj šolskega centra Velenje poleg Rudnika lignita Velenje (ki je bil ustanovitelj Rudarskega šolskega centra Velenje) še Skupščina občine Velenje, TGO Gorenje Velenje, Termoelektrarna Šoštanj, Tovarna usnja Šoštanj, Trgovsko in proizvodno podjetje ERA Velenje, veleblagovnica NAMA Velenje in Gostinsko podjetje Hotel Paka Velenje.

(VŠ)

Vsak tretji v šolski klopi

Rudarski šolski center zasavskih premogovnikov nedvomno sodi med največje izobraževalne ustanove v revirjih ali na širšem zasavskem območju. V njem ne skrbijo samo za vzgojo bodočih, kvalificiranih rudarjev, marveč uresničujejo tudi program stalnega izpopolnjevanja znanja malone vseh članov te velike delovne skupnosti.

Pravijo, da se bo letos v centru izobraževalo v raznih tečajih in seminarjih najmanj 1500 zaposlenih v rudniku.

Rudarski šolski center pa že skrbi tudi za jesenski vpis novincev v rudarsko šolo za pridobivanje poklica kvalificiranega jamskega kopača. Letos želijo vpisati vsaj sto novih gojencev in odpreti kar tri prve razrede te šole. Ker v neposredni okolici čedalje teže pridobivajo mlade ljudi za rudarski poklic, jih nameravajo poiskati v širših, zlasti nerazvitih območjih. Gojenci bodo lahko stanovali v internatih. Razen tega je tudi politika štipendiranja v zasavskih premogovnikih ugodna za pridobivanje novih kadrov. Letos podeljujejo štipendije 21 slušateljem višjih in visokih šol ter 66 dijakom srednjih šol. Minulo jesen so povečali štipendije. Poleg tega izredno študira na vseh vrstah šol kar 25 zaposlenih članov te delovne skupnosti. Letos bodo razpisali poleg mest za rudarske vajence še vrsto učnih mest za električarje in 12 novih štipendij za šolanje na vseh stopnjah.

-m-

DOPISNIKI POROČAJO

ŠKOFJA LOKA

NA OBISK K PROIZVAJALCEM

Okoli dvesto učiteljev in profesorjev osnovnih šol Škofja Loka, Trata, Zelezniki, Gorenja vas, Ziri, posebne osnovne šole in gimnazije Škofja Loka bo aprila obiskalo pet največjih delovnih organizacij združenega dela škofjeloške občine.

Prosvetni delavci iz Škofje Loke se bodo pomudili pri delavcih ALPINE Ziri, kolektiva osnovnih šol Gorenja vas in Zelezniki bosta opazovala proizvodnjo v Loških tovarnah hladilnikov in Gorenjski predilnici, učiteljski zbor osnovne šole Ziri pa se bo pogovarjal s predstavniki podjetij ALPLES in ISKRA v Zeleznikih.

Obiske v delovnih organizacijah pripravlja občinski sindikalni svet Škofja Loka v sodelovanju z izvršnimi odbori sindikalnih organizacij.

Kakor je dejal JOŽE STANONIK, predsednik ObsŠ Škofja Loka, je glavni namen teh srečanj, da bi delavci v prosveti spoznali proizvodne probleme in kadrovske težave delovnih kolektivov, ki jih bodo obiskali.

S. J.

CELJE

ČLANI INGRADA NA SEMINARJU

Osnovni organizaciji sindikata in Zveze komunistov sta s pomočjo vodstva podjetja pripravili dvodnevni seminar za člane kolektiva o pomembnih družbenopolitičnih vprašanjih. Minuli teden so se v zdravilišču Dobrna zbrali člani izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata ter sektorskih podruž-

nic, člani sekretariata osnovne organizacije ZK in vodje služb ter sektorjev in razpravljali o proizvodnem programu podjetja, o vlogi sindikata, ZK, o ustavnih spremembah itd. V zadnjih letih je bil ta seminar že tretji po vrsti in v gradbenem industrijskem podjetju Ingrad pravijo, da bodo podobne seminarje, s katerimi so udeleženci zelo zadovoljni, organizirali tudi v prihodnje.

TEKST IN FOTO: M. BRECL

"Znanje je moč."

Francis Bacon.

"Znanje je spreminjanje sveta in nas samih"

Izrek v času eksplozije znanja.

MALA ENCIKLOPEDIJA

V 3 KNJIGAH

SVETA JUGOSLAVIJE SLOVENIJE

SLOVENSKO IZDAJO ENCIKLOPEDIJE V TREH ZAJETNIH KNJIGAH PRAVLJA DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE. VSE TRI KNJIGE BODO IMELE NAD 2000 STRANI VELIKEGA FORMATA (19 x 27 cm), NATISNJENE BODO NA NAJFINEJSEM BREZLESNEM PAPIRJU.

Nad 40000 gesel, 5000 slik, risb, grafikonov in portretov, 10 velikih zemljevidov v barvah in 53 črno-belih zemljevidov med besedilom, 54 strani prilog v eni ali več barvah.

MALA ENCIKLOPEDIJA

je posebej prirejena za slovenske razmere po

Mali enciklopediji Prosvete,

ki je izšla v Beogradu. Državna založba Slovenije se je odločila za adaptacijo tega pomembnega dela zato, ker je enciklopedijo pripravilo več kot 200 jugoslovanskih strokovnjakov. Avtorji so pri izbiri gesel upoštevali splošno enciklopedično znanje z vseh področij človeške ustvarjalnosti, obdelali so splošni jugoslovanski prostor in čas, poudarek pričujoče enciklopedije pa je seveda tudi na Sloveniji in Slovencih. V vseh treh knjigah so upoštevani najnovejši svetovni podatki, ki so bili tako kot jugoslovanski in slovenski skrbno preverjeni in dopolnjeni.

Slovenski avtorji so izvirnik bistveno dopolnili, oziroma na novo napisali

okoli 4000 daljših in krajših gesel, ki zajemajo specifično slovensko nacionalno (zgodovina in geografija, kultura, prosveta, umetnost), gospodarsko-politično in znanstveno-tehnično problematiko; to zahtevno delo je opravilo okoli 50 strokovnjakov za posamezna znanstvena in kulturno-umetniška področja in 30 prevajalcev, skupaj torej več kot 80 slovenskih sodelavcev. Glavni urednik slovenske izdaje:

prof. Franček Šafar.

Slovenci v svojem jeziku nimamo veliko enciklopedij. Z MALO ENCIKLOPEDIJO bomo torej dobili splošno bogastvo znanja z vseh področij človekove dejavnosti in ustvarjalnosti, s posebnim poudarkom na jugoslovansko-slovenskih dosežkih.

Za ilustracijo povejmo, da bodo bralci z

MALO ENCIKLOPEDIJO

dobili delo, ki ga po obsegu in tehtnosti lahko primerjamo z vsaj 30 knjigami normalnega obsega. Torej ni prav nič čudno, če je takšna enciklopedija postala pojem ekonomično razporejenega in koncentriranega znanja.

ZA MALO ENCIKLOPEDIJO SVETA - JUGOSLAVIJE - SLOVENIJE ZALOŽBA RAZPISUJE

SUBSKRIPCIJO,

ki traja do 15. junija 1972.

CENA ZA VSE TRI KNJIGE: 660 DIN (ENA KNJIGA: 220 DIN). ZALOŽBA NUDI MOŽNOST ODPLAČILA V ENAJSTIH MESEČNIH OBROKIH PO 60 DIN. V PROSTI PRODAJI BODO KNJIGE ZNATNO DRAŽJE.

PRVA KNJIGA, KI BO OBSEGALA GESLA OD A DO G, JE ŽE V TISKU IN BO IZŠLA JESEN 1972. DRUGA KNJIGA (Z GESLI OD H DO O) IZIDE SPOMLADI 1973, TRETJA KNJIGA (Z GESLI OD P DO Ž) PA IZIDE POLETI 1973.

Naročila za to izjemno edicijo sprejemajo vse knjigarne in zastopniki založbe, priloženo naročilnico pa lahko pošljete na naslov

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE
61000 LJUBLJANA, Mestni trg 26

NAROČILNICA

Nepreklicno naročam MALO ENCIKLOPEDIJO - V 3 KNJIGAH.

Ceno za vse tri knjige (660 din) bom poravnal:
— takoj
— v 11 mesečnih obrokih po 60 din.

Knjige mi pošljite na naslov:

— stalnega bivališča *

— na kraj zaposlitve *

(* Neustrezno, prosimo, prečrtajte!)

Kraj in datum:

Podpis naročnika:

NASLOV NAROČNIKA:

Ime in priimek:

Kraj:

Ulica:

Zaposlen pri:

● V ZASAVJU OB MEDNARODNEM LETU KNJIGE

Dobro knjigo v vsako družino!

Podatek, da so lani v zasavskih občinah uvrstili na knjižne police občinskih in drugih knjižnih ustanov samo okoli 1800 novih edicij, zgovorno kaže dokajšnjo revščino na tem področju. Seveda so vodstva občinskih knjižnic v danih okoliščinah napravila vse, kar se je dalo s premalo denarja.

Kje je izhod, kaj storiti za hitrejšo obogatitev obstoječih knjižnic? Za letos so temeljne kulturne skupnosti

namenile tem ustanovam več denarja kot lani. Seveda pa so se podražile tudi knjige. Zavaljo tega bi akcijo „mednarodno leto knjige“ nedvomno najbolj podprli in jo tudi v Zasavju uresničevali samo ob širši podpori vseh občanov in delovnih kolektivov. Če bo med delavce prodrlo spoznanje, da je dobra knjiga še vedno ena najpomembnejših kulturnih sredstev, dobrina, ki jo lahko vzameš vsak hip v roke in črpaš iz nje znanje,

razvedrilo in celo zabavo, bodo seveda morali dati za nakupe knjig tudi nekaj svojega dohodka. Kako in po kakšni poti, je druga vprašanje in prav to je stvar temeljnih kulturnih skupnosti in njihovih samoupravnih organov. Druge poti skoraj ni. S povečanjem izposojevalnine bi vsekakor pridobili nekaj več denarja tudi za nakupe knjig, toda v tem ni rešitev, če hočejo knjižnice privabiti v svoje prostore več obiskovalcev.

NAČRTI ZA NADALJNI RAZVOJ PROIZVODNJE

Novost: plastika

Letos bodo začeli s proizvodnjo sestavljivih predalov, ki jih je mogoče montirati brez lepljenja
Novi prostori več kot potrebni

V Izdelovalnici gumiranega papirja Velenje, kjer so lani ustvarili nad 5 milijonov din realizacije, to je 15 % več kot so računali, je osnovna proizvodnja – izdelava lepilnega natron papirja. Velenjčani krijejo večino jugoslovanskih potreb po lepilnem natron papirju, glavni odjemalci tega papirja so steklene, živilska industrija in proizvajalci pralnih praškov. Lani so se stroški izdelovanja lepilnega natron papirja precej povečali, saj sta se papir in lepilo podražila za 16 %, cene pa so ostale iste.

LETOS 650 TON LEPILNEGA NATRON PAPIRJA

V Izdelovalnici gumiranega papirja Velenje so lani obnovili strojni park, deloma pa so spremenili tudi tehnologijo proizvodnje lepilnega natron papirja. Ob koncu leta pa so začeli tudi s proizvodnjo plastike, in sicer so za začetek delali kot kooperantje nekaterih naših velikih tovarn.

Za letos načrtujejo v velenjski Izdelovalnici gumiranega papirja proizvodnjo 650 ton lepilnega natron papirja, nadaljevali pa bodo z modernizacijo proizvodnje, tako da bodo avtomatizirali še pakiranje in tako v celoti mehanizirali proizvodnjo. Pripravljati pa se bodo začeli na proizvodnjo novih vrst lepilnega papirja.

ŠE HITREJE NA PODROČJE PLASTIKE

Na področju plastike bodo v tem letu začeli s samostojno proizvodnjo. V sodelovanju s tujim partnerjem bodo začeli s proizvodnjo sestavljivih predalov, ki jih bo mogoče montirati brez lepljenja. Tovarna proizvodnja bo novost na našem tržišču, imela pa bo več prednosti. Predali bodo estetski in trpežni, sestavljati jih bo mogoče doma, v stanovanju ali v uradu. Pomembno pa je tudi dejstvo, da so surovine za

tovrstno proizvodnjo domače. V Izdelovalnici gumiranega papirja Velenje računajo še na proizvodnjo nekaterih drugih izdelkov na področju plastike, zlasti še na proizvodnjo elementov oziroma plastičnih delov za pohištveno industrijo.

Zraven nelikvidnosti je za Izdelovalnico gumiranega papirja Velenje, ki bo letos pri 25 zaposlenih ustvarila najmanj 8 milijonov dinarjev celotnega dohodka, osnovni problem – utesnenost prostorov. Ob uvajanju nove proizvodnje na področju plastike so se že pojavile težave zaradi pomanjkanja prostorov. Zato računajo, da bi si v doglednem času zgradili nove. (vš)

OBISKALI SMO NOVO TOVARNO PODJETJA IGO V VELIKIH LAŠČAH

S pridnostjo, sposobnostjo in brez kreditov – tovarna

Mladi kolektiv IGO v Velikih Laščah žanje zavidanja vredne delovne uspehe

Nekaj mesecev je tega, kar je ljubljansko podjetje IGO praznovalo 20. obletnico svojega obstoja. Ob pregledu opravljene dela in snovanju načrtov za jutrišnji dan je kolektiv ugotovil, da je prerasel iz obrtne delavnice v močno delovno organizacijo z dokaj obetavnimi perspektivami.

Kolektiv IGA šteje danes z vajenci vred blizu 320 ljudi, kar je 2,5-krat več kot pred desetimi leti. Svojo realizacijo pa so povečali od 6,6 milijona na 60 milijonov dinarjev letno, se pravi za devetkrat.

Gostinska oprema podjetja IGO se danes blešči tako rekoč na vsakem koraku: v bolnišnicah, v obratih družbene prehrane, pa tudi v najmenitnejših jugoslovanskih hotelih tja od Kranjske gore do Ohrida.

NOVA TOVARNA BREZ KREDITOV

Zavoljo sedanjih ozkih grl v proizvodnji bo podjetje zgradilo letos novo tovarno, ki bo imela 6000 kvadratnih metrov. Že leta 1969 pa je IGO z lastnimi sredstvi postavil novo tovarno v Velikih Laščah, ki s 56 delavci ustvarja letni promet v vrednosti 14 milijonov dinarjev.

„Tovarno v Velikih Laščah smo zgradili izključno z lastnimi sredstvi...“ razlaga EDI ŠTEFAN, direktor podjetja IGO. „Prvi začetki proizvodnje segajo v Velikih Laščah že dobra tri leta nazaj. Takrat smo namreč odkupili prostore tamkajšnje kmetijske zadruge. Sprva smo imeli le sedem ljudi, danes jih dela 56. Večina delavcev je priučenih. Še bolj pomembno pa je dejstvo, da smo z njihovimi uspehi več kot zado-

voljni. Tako rekoč iz nič so ustvarili zelo veliko...“

S tem je želel direktor IGA poudariti, da so zaposleni v Velikih Laščah tudi sami veliko pripomogli k temu, da imajo danes novo tovarno. Skoraj vse, kar je bilo v njihovi moči, so napravili s prostovoljnimi delom.

„ČE BI DOBILI NOVE STROJE...“

Obrat IGA v Velikih Laščah proizvaja predvsem električne peči, stroje za lupljenje krompirja, najrazličnejše mize in kombinirane kuhalnike na elektriko in plin.

„Trdim lahko, da smo delavci v Velikih Laščah zelo zadovoljni,“ je pripovedoval obratovodja Franc Čuden. „Bili pa bi še bolj, če bi dobili novo stikalnico in stroj za krivljenje pločevine. Zdaj namreč režemo in krivimo pločevino v Ljubljani in jo potlej prevažamo v Velike Lašče, kar nedvomno povzroča precejšnjo izgubo časa in denarja. Če bi to lahko delali doma, bi se naša produktivnost povečala za blizu 20 %.“

K temu naj dodamo le še to, da ima matično podjetje IGO že v letošnjem programu nakup novih strojev za obrat Velikih Laščah.

IZ MALEGA RASTE VELIKO

V novi tovarni IGA v Velikih Laščah smo se pogovarjali tudi z drugim delavci. Tako s ključavničarjem Viktorjem Sterletom in visokokvalificiranim varilcem Vinkom Koširjem. Oba sta zaposlena v laščanskem obratu IGA že od vsega začetka. Z delom sta zadovoljna in tako kot obratovodja Čuden želim, da bi kar najhitreje dobili še preostalo potrebno opremo. Kljub temu, da šteje obrat komaj 56 ljudi, je za delavce poskrbljeno kot v kaki veliki delovni organizaciji. Celo hranijo se lahko na delovnem mestu. Za toplo malico morajo odšteti komaj 2,30 dinarja.

Iz malega raste veliko: „Zadali smo si, da bomo obrat v Velikih Laščah še okrepili,“ je razlagal direktor Edi Štefan. „To je tako v našem interesu kot v interesu kraja samega. Možnosti za zaposlitev so bile doslej namreč v Velikih Laščah dokaj skromne.“

In ob koncu še naslednje: precej je pripomogla k razvoju obrata IGA v Velikih Laščah tamkajšnja kmetijska zadruga, še danes ima veliko razumevanja za rast te mlade delovne organizacije, ki se je po svojih delovnih uspehih že v borih nekaj mesecih povzpela med vodilne kolektive v občini. A. Ul.

LJUBLJANA-SAVLJE 87

TOVARNA TRIKOTAŽE IN NOGAVIC PRIPOROČA CENJENIM

POTROŠNIKOM SVOJE KVALITETNE IZDELKE:

● OTROŠKE IN ŽENSKÉ HOLA-HOP, HLAČKE IN NOGAVICE

● ZASTOJ V HRASTNIŠKI TOVARNI KEMIČNIH IZDELKOV

Pomanjkanje surovin ogroža poslovanje

● Delavski svet je moral pred kratkim sprejeti sklep o začasnih ustavitvi proizvodnje v obratu fosfornih soli ● Velika škoda za kolektiv

Obrat za proizvodnjo fosfornih soli je miroval samo pet ali šest dni, vendar znaša škoda zaradi prekinitve obratovanja nad 1 milijon din, posredno škodo pa imajo tudi tovame, ki jim hrastniški kolektiv dobavlja tripolifosfate za izdelavo pralnih praškov.

Hrastniška tovarna kemičnih izdelkov dobiva žvepleno kislino za proizvodnjo obrata fosfornih soli iz celjske Cinkame. Vsak dan je potrebuje okrog 85 ton. Januarja in februarja pa so zmanjšali dobavo na vsega 60 do 62 ton na dan, sredi minulega tedna pa so sporočili iz Cinkarne, da nimajo nobenih količin žveplene kisline, ker je precej izvažajo. Predstavniki kemične tovame so morali na pot, da bi kupili to surovino pri nekaterih drugih jugoslovanskih proizvajalcih, seveda pa je prevoz iz oddaljenejših krajev dražji in bo to vplivalo na uspešnost letošnjega gospodarjenja v tem hrastniškem podjetju.

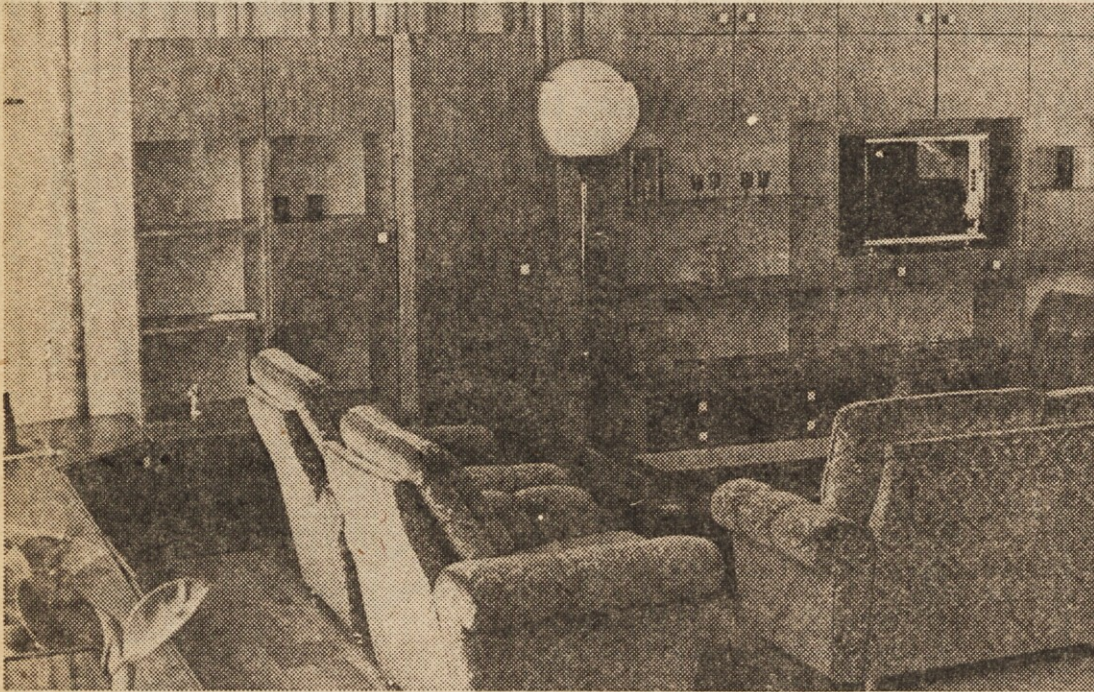
Zaradi prekinitve obratovanja so morali v hrastniški tovarni kemičnih izdelkov začasno prestaviti na druga delovna mesta najmanj 40 ljudi. To pa seveda ne bi bilo mogoče, če bi zastoj trajal dlje časa. Tako so se številnim drugim težavam, s katerimi se letos ubada ta kolektiv, pridružile še sedanje.

Ne bo odveč, če še povemo, da mora tovarna kemičnih izdelkov upoštevati fosfate iz prekomorskih dežel, ti so se podražili, dražji pa je tudi prevoz z ladjami. —m—

BIRSI POHISTVO

FOTO VEST

Barbara iz Cerknice

V prodajalni Exportdrva v Ljubljani so od 8. do 16. marca pokazali in dali poseben poudarek Brestovemu novemu programu. Obenem so nudili kupcem tudi 5 % popust. Exportdrvo in cerkniški Brest sta že dolgo dobra poslovna partnerja. Zato so se pri Exportdrvu prvič odločili, da dajo poudarek enemu izdelku oziroma programu ene tovarne. Uspeh ni izostal. Še več, proti vsem pričakovanjem je zelo velik, saj so v tem tednu prodali kar za 150.000 dinarjev elementov novega Brestovega programa.

Nov Brestov program, ki ga imenujejo BARBARA in je obložen s tikovim furnirjem, je, kot zatrjujejo pri Exportdrvu, eden najbolj funkcionalnih programov trenutno pri nas. Iz 30 različnih elementov lahko sestavite nešteto kombinacij in kar je še posebej privlačno, s temi elementi je mogoče opremiti tudi manjše in celo zelo majhne prostore.

Tekst in foto: A. AGNIČ

330.000 ton premoga, vendar še primanjkljaj!

Zasavski rudarji so tolikšne količine premoga nakopali v dveh mesecih, čeprav sta imela januar in februar manj delovnih dni. Na tolikšen obseg proizvodnje je nedvomno vplivalo tudi delo ob sobotah. Rudarji so namreč izkoristili letos že osem, sicer prostih sobot, za redno obratovanje.

Tudi marca bodo rudarji delali najmanj dve ali celo tri sobote in če bo potrebno tudi aprila. Sicer pa so potrebe po premogu tudi letos vse večje tako v industriji, kot v široki potrošnji. Kaže celo, da se bomo že letos znašli v večjih težavah zaradi pomanjkanja premoga in da se bo kriza stopnjevala, kot ugotavlja svet za energetiko pri slovenski gospodarski zbornici. Odločitev tega gospo-

darskega organa, da z razmerami seznanijo publiko skupščino in izvršni svet, pa nedvomno potrjuje že eno prejšnjih ugotovitev, da bo naša energetska bilanca v naslednjih letih vse bolj porazna in da ne bomo imeli nobenih možnosti za odpravo teh zadreg. Znano je tudi, da perspektivni premogovniki, med njimi tudi zasavski, še vedno ne vedo, ali bodo prejeli letos kredite za modernizacijo, zato ni pričakovati nikakršnega povečanja proizvodnje premoga ali nadaljnega povečanja storilnosti. S čim bomo nadoknili čez nekaj let pomanjkanje energetskih virov, za zdaj še ni znano. Znano pa je, da bo že letos primanjkovalo okrog 8.000 ton premoga za potrebe gospodarstva. —m—

PRVA SEJA KOMISIJE ZA TELESNO KULTURO, ŠPORT IN REKREACIJO
PRI REPUBLIŠKEM SVETU ZSS

ANALIZA OSNOVA ZA BODOČE DELO

Minuli teden je bila v Ljubljani v prostorih doma sindikatov prva seja Komisije za telesno kulturo, šport in rekreacijo pri Republiškem svetu zveze sindikatov Slovenije.

Prva točka dnevnega reda je predvidevala razgovor o okvirnem programu dela za tekoče leto. Člani komisije so sprejeli predlog, da izdelajo najpoznejše v mesecu dni konkreten program dela za letošnje leto, da pa posebna skupina ljudi nemudoma začne z izdelavo analize, ki naj bi odgovorila na vprašanje, kaj je bilo doslej storjenega na področju telesne kulture, športa in rekreacije delavcev, kakšne so možnosti, potrebe in želje zaposlenih. Rezultati analize, ki naj bi zajela čim večje število delovnih organizacij v Sloveniji, naj bi predstavljali izhodišče za dolgoročni delovni program komisije pri republiškem sindikalnem svetu.

Nadalje so si bili udeleženci seje povsem enotni v tem, da bo morala nuditi komisija vso politično in strokovno podporo pri organizaciji telesnokulturnega življenja zaposlenih. Komisija

DOBRNA

SODNIKI NA SEMINARJU

V zdravilišču Dobrna se je pretekli teden končal tridnevni seminar o pravilih nogometne igre za sodnike celjske podzveze nogometnih sodnikov. Na seminarju se je zbralo 41 nogometnih sodnikov, ki so ob tej priliki opravili tudi preizkus znanja iz teorije nogometnih pravil in položili fizične norme. Celjski nogometni sodniki zadnja leta pomembno vplivajo na razvoj občinskih sindikalnih športnih iger. S sojenjem tekem v velikem in malem nogometu v veliki meri prispevajo k uspešnosti in regularnemu poteku tekmovalj v teh športnih panogah.

M. BRECL

MUTA OB DRAVI

Uspel memorial

Devetnajst šahistov radeljske občine je sodelovalo na šahovskem turnirju za „Klančnikov memorial“, ki se je uspešno končal 12. marca na Muti. Tekmovalje je veljalo tudi za posamično šahovsko prvenstvo občine Radlje. Prvih šest uvrščenih pa je s tem osvojilo tudi IV. šahovsko kategorijo. Turnir so priredili v spomin na Klančnika z Mute, ki je bil vnet šahovski delavec in velik ljubitelj beločrni figur.

Šahovska sekcija Partizana Mute je organizirala turnir v zadovoljstvo vseh udeležencev, poleg tega pa je pripravila tudi

bó morala usmeriti svoja prizadevanja predvsem na dnevni, tedenski in letni oddih zaposlenih, saj so vrzeli na tem področju najgloblje.

Pod drugo točko dnevnega reda so člani komisije pregledali opravljeno delo na področju TRIM – športa za vsakogar. Ob

tem le naslednje: celotna akcija TRIM poteka po zaslugi Zveze za telesno kulturo Slovenije, Partizana in Zveze sindikatov Slovenije presenetljivo dobro. Pri ljudeh je naletela na veliko razumevanje ter na vsestransko podporo. Spodbuden je tudi podatek, da je bilo razdeljenih doslej v Sloveniji že blizu 200 tisoč TRIM kartončkov. Po ocenah Zveze za telesno kulturo Slovenije jih redno izpolnjuje kakih 20 odstotkov oziroma 40 tisoč zaposlenih.

A. UL.

Z DIS v Črnem vrhu (Foto: Jeram)

TEKMOVANJE GOSTINCEV

Na Koroškem so se pomerili v športu gostinski in turistični delavci

V prijetnem koroškem turističnem kraju v Mežici so se 18. februarja zbrali gostinski in turistični delavci koroške regije, to je iz Mislinjske, Dravske in

Mežiške doline. To je bilo že četrto srečanje, ki je bilo izredno skrbno pripravljeno pod vodstvom Gospodarske zbornice za turizem in gostinstvo iz Dravograda. Pokroviteljstvo so prevzeli republiški odbor sindikata in občinski sindikalni sveti sodelujočih občin.

Nad dvesto gostincev, v večini so bile ženske, se je pomerilo v številnih športnih panogah, ali pa si jih je vsaj ogledalo in sklenilo, da bodo pričeli trenirati. Pozno popoldne in večer pa so namenili srečanju in razvedrilu v hotelu Peca, ki je za udeležence res prijetno poskrbel.

Prireditve si je z zanimanjem ogledal predsednik Komiteja za

turizem in član izvršnega sveta SRS Franc Razdevšek in drugi predstavniki gospodarske zbornice ter gospodarstva iz Koroške.

Čeprav gostinci nimajo na pretek časa za šport in rekreacijo, ker je takšna narava njihovega dela, so se požrtvovalno in zagrizeno borili za prva mesta ter dosegali presenetljive rezultate. Skratka, vsa Mežica je bila prizorišče športnega boja med gostinci.

Doseženi so bili naslednji rezultati:

Veleslalom – ženske: Mihaela Arbaiter, Mežica; moški: Milan Kogal, Vuhred.

Sankanje – ženske: Marica

Mlinšek, Mežica; moški: Milan Škufca, Slovenj Gradec.

Tek s pladnji – ženske: Marija Perše, Mežica; moški: Mirko Jeeromel, Slovenj Gradec.

Valjanje sodov – ženske: Marica Mlinšek, Mežica; moški: Jože Šega, Radlje.

Streljanje z zračno puško – ženske: Heda Lečnik, Ravne in Ida Lipuš, Radlje (enako število krogov); moški: Vinko Šmon.

Kegljanje: ženske: Heda Lečnik, Ravne; moški: Mirko Jeromel, Slovenj Gradec.

Ob zaključku so gostinci sklenili, da se bodo za prihodnje srečanje, ki ga nikakor ne bodo opustili, v športnem smislu še bolje pripravili.

kw

Neverjetno, toda (upajmo) resnično!

Ko so goriški sindikati pred časom proučevali položaj delavcev osebnimi dohodki do 1000 din mesečno, so se pozanimali tudi za to, kako ti ljudje – lani jeseni jih je bilo v vsej občini okoli 400 – izkoriščajo svoje dopuste.

Izid te ankete je dejansko presenetljiv in, upajmo, resničen! Izkazalo se je namreč, da je dopust v različnih oblikah (toda za dejanski oddih) izbralo kar 45 % teh delavcev, da 19 % anketiranih do takrat še ni bilo na dopustu in da je dopust za delo na domu ali pri sosedih izbralo ostalih 36 % delavcev.

Res je, da polovici vseh delavcev, ki zaslužijo do 1000 din mesečno, ni treba preživljati družin, ker so še samski. Vseeno pa izid te ankete kaže, da imajo samski delavci, čeprav z nižjimi osebnimi dohodki, vseeno možnost, da lahko odhajajo na dopuste v dosti večji meri kot njihovi poročeni kolegi z družinami. Prav zavoljo te ugotovitve tudi povzemamo omenjene podatke iz analize goriških sindikatov in pristanjamo naše vprašanje: kaj smo storili, da bi lahko vsaka slovenska delavska družina vsaj vsako drugo leto odšla na dopust, kakor se to že zdaj posreči mladim goriškim delavcem?

-mg

75 EKIP V NAMIZNEM TENISU IN 35 V ŠAHU

Dvorana AD Kladivar je vsak večer zasedena z desetimi mizami, na katerih igra 75 ekip iz 45 sindikalnih organizacij v konkurenci članov, starejših članov in članic. To so prav gotovo rekordne številke, ki pa se jih organizatorji sindikalnih športnih iger niso „ustrašili“. Prizadevni član komisije za rekreacijo pri ObSS, Leban Marjan, vsak večer vodi tekmovalje, ki se odvija v desetih ligah.

Po 3. kolu so v vodstvu naslednje ekipe:

ČLANI: 1. liga – Ingrad in Železarna, 2. liga – Železnica in Klima, 3. liga – Zlatarna, 4. liga – Etol, 5. liga osn. šola

Dobma; Star. člani: 1. liga – Aero, 2. liga – še ni bilo tekem. Članice: 1. in 2. liga sta odigrali samo po eno tekmo.

ŠAH:

Prihodnji teden se bo pričelo tekmovalje v šahu. Prijavilo se je deset ekip več kot lani. Igrale bodo v štirih ligah. Lanskoletni prvak je Ingrad.

ODBOJKA:

Najprej bodo tekmovali starejši člani. Letos se je prijavilo pet ekip več kot lani, tako da bo lanskoletni prvak Ingrad imel konkurenco še v 11 ekipah.

TONE GORŠIČ

DIS v Črnem vrhu

Dne 11. marca je bilo v Črnem vrhu nad Idrijo tekmovalje v veleslalomu v okviru DIS 72. Tudi tokrat je bil organizator in gostitelj občinski sindikalni svet Idrija.

Tekmovalo je 170 tekmovalcev in tekmovalk iz vseh notranjsko-primorskih občin, razen obalnih. Organizatorje je presenetila velika udeležba na tej športni manifestaciji. Srečo so imeli tudi s snegom, ki ga je bilo še toliko, da so lahko izvedli tekmovalje.

Ekipno so se uvrstili: starejše članice – Tolmin, Idrija, Postojna. Članice – Idrija, Logatec, Postojna. Veterani – Cerknica, Postojna, Nova Gorica. Starejši člani – Idrija, Logatec, Nova Gorica. Člani – Idrija, Tolmin, Nova Gorica.

Prvo mesto je zasedla Idrija, drugo Tolmin in tretje Postojna. Pokrovitelj DIS 72 je bil zvezni poslanec Jože Oblak.

TRIM prodira tudi na sneg

Zadnje čase že pogosto slišimo besedo TRIM. Veliko ljudi že pozna njen pomen, veliko pa jih je, ki ne vedo, kaj ta beseda pomeni. Pravi pomen te angleške besede ni bistven, v prenesenem pomenu pa pomeni športno udejstvovanje po lastni želji in potrebi, pomeni razvedriti in razgibati samega sebe brez merjenja časa ali katerekoli druge kontrole opravljene storitve. Sem spadajo vse rekreacijske oblike športnega udejstvovanja.

TRIM je prodrl med naše delovne ljudi že v več oblikah, nazadnje pa tudi na snegu.

Na pobudo MZTK Ljubljana in MSZS Ljubljana je vsako nedeljo postavljena v Kranjski gori TRIM-SKI proga, ali drugače rečeno „Proga za vsakogar“. To ni tekma, to je le preizkus lastnega smučarskega znanja, brez merjenja časa (po lastni želji se čas lahko tudi meri).

Čeprav je vreme zelo nagajalo, saj je skoraj vse nedelje v Kranjski gori deževalo ali snežilo, je bil odziv ljudi presenetljivo velik. Vsako nedeljo je peljalo poprečno po progi 152 ljudi. Seveda so v začetku ljudje spraševali: „Kaj pa dobim za to, če peljem po progi?“ Nekaterim je bilo težko razložiti, da peljejo med vrati le za lastno zabavo, za kontrolo svojega smučarskega znanja, zaradi novih užitkov na snegu. Toda, to je bilo le v začetku.

Sedaj že skoraj vsak obiskovalec Kranjske gore ve, kje in zakaj je postavljena TRIM-SKI proga. Nekateri že med postavljanjem proge nestrpno čakajo na startu, kdaj bodo lahko peljali med modrimi in rdečimi koli, ter s TRIM napisu označeni progi.

Prav prijetno je poslušati pogovore med smučarji, ki so že prevozili progo. „Koliko si peljal, Janez? Ali res? Jaz sem bil malo slabši, toda za prvič je kar dobro. Že vem, kje sem ga polomil. Še dvakrat ali trikrat grem skozi, potem mi pa tudi Brsnina ne bo delala preglavic. Škoda je le, da je slabo vreme, drugače bi kar ves dan smučal po progi. Prav zanimivo je, če gre vse po sreči.“

Taki in podobni dialogi dajejo vedeti, da TRIM-SKI proga v Kranjski gori mora biti na voljo vsako nedeljo, dokler bodo snežne razmere to dopuščale.

ZVEZA ZA REKREACIJO

Pred dnevi so predstavniki ObSS, SZDL, ZMS in ObZTK podpisali dogovor o ustanovitvi zveze (skupnosti) za rekreacijo, ki naj bi bila del bodoče kulturne skupnosti. Območje rekreacije presega okvire dosedanjega dela Občinskega sindikalnega sveta, še zlasti ob tolikšnem razmahu in zanimanju med občani. Prav gotovo bo ta korak, ki je menda prvi v SRS, pomenil novo stopnico v razvoju rekreacije v Celju.

Čez teden dni – torej natanko tako, kot smo obljubili – ne bo nobene neznanke več. Prihodnjo sredo, 22. marca, bomo opravili prvo nagradno žrebanje v naši igri. Izžrebali bomo:

– 10 naročnikov na naš tednik, od katerih bo vsak prejel bogato kolekcijo proizvodov znane ljubljanske tovarne ILIRIA, naše uredništvo pa bo vsakemu izžrebancu zagotovilo brezplačno naročnino na naš list;

– 3 kupone zbiralec novih naročnikov, ki vsakomur prinašajo enodnevni izlet za dve osebi v Pulj z letalom DC-9 podjetja INEX ADRIA AVIOPROMET s prevozom do letališča Brnik in kraja stalnega prebivališča.

Delavska enotnost, ki bo izšla 25. marca letos, bo torej razrešila vse neznanke prvega kola naše nagradne igre.

Saj vendar veste, da Delavska enotnost praznuje 20. novembra letos 30. obletnico svojega izhajanja. Veste pa tudi za našo odločitev, da ob tem častitljivem jubileju našega časnika pripravimo bralcem in prijateljem prijetno presenečenje. Tako smo v uredništvu namestili dva velika bobna sreče in ju napolnili z bogatimi nagradami. In zavrtili ju bomo vsak mesec tja do 20. novembra, vsak mesec pa vas čaka novo presenečenje.

Delavska enotnost vas sproti obvešča o vseh aktualnih dogajanjih v vašem ožjem in širšem okolju – za vaše prijateljstvo in zvestobo pa vas tudi nagradi!

PRAVILA IGRE

Za vse zamudnike naj na kratko ponovimo, kdo lahko sodeluje v nagradni igri ob 30. obletnici Delavske enotnosti.

– Prvi boben sreče je rezerviran za vsakogar, ki bo naročil Delavsko enotnost na dom in plačal naročnino za prihodnjih 12 mesecev, to je 26 dinarjev. V ta boben sreče smo dali tudi imena vseh, ki so naročnino na Delavsko enotnost že doslej sami plačevali in so jo obnovili tudi za letos.

– Drugi boben sreče pa je namenjen vsem tistim, ki se bodo odločili pridobivati naročnike na naš list. Vsakdo in vsi z enakimi možnostmi lahko postanejo zbiralci novih naročnikov! Kdor pa bo med svojimi znanci, prijatelji, tovariši zbral pet novih naročnikov, ki bodo tudi poravnali naročnino za prihodnjih 12 mesecev, bo prejel lepo knjižno darilo in kupon za nagradno žrebanje. Vsakih nadaljnjih pet zbranih naročnikov pomeni novo knjižno nagrado in nov kupon.

Povemo naj še to, da vsi, ki smo jim namenili bobna sreče, do konca sodelujejo v naši nagradni igri. Pravico do žrebanja

v naslednjem kolu izgubi samo tisti naročnik, ki mu je zreb že dodelil nagrado, zbiralcem naročnikov pa bomo uničili samo izžrebani kupon, vse druge pa pustili v bobnu.

TEKMOVANJE OBČINSKIH SINDIKALNIH SVETOV

Radi bi tudi spomnili, da smo pripravili lepe nagrade za občinske sindikalne svete, ki širijo svoj list med članstvom. Dva družinska šotora bomo podelili ob koncu junija; to pa sta le tolažilni nagradi, kajti za sklepno slovesnost ob 30. obletnici Delavske enotnosti smo pripravili presenečenje, o katerem pa za zdaj še nečemo govoriti.

Nagradili bomo:

– Občinski sindikalni svet, na območju katerega se bo letos najbolj dvignilo število naročnikov;

– občinski sindikalni svet, na območju katerega bo letos najbolj porasel odstotek naročnikov v primerjavi s številom zaposlenih.

PRIHODNJI TEDEN!

Prihodnji teden tudi razpis drugega kola naše nagradne igre! Še lepše nagrade. Kmalu pa vam bomo razkrili skrivnost, ki vas bo več kot presenetila.

Torej – 25. marca na zadnji strani Delavske enotnosti!

● V TRBOVELJSKI STROJNI TOVARNI MODERNIZACIJA ŽE DAJE PRVE SADOVE

Postopno, a načrtno

V trboveljski Strojni tovarni nadaljujejo z modernizacijo proizvodnje, ob tem pa si tudi prizadevajo, da bi gospodarili čim bolje. Prav zdaj so uvedli novo, sodobno ureditev dela. Njena osnovna značilnost je povečana odgovornost vseh nosilcev proizvodnega procesa in skrb vsakega od zaposlenih za bolj racionalno poslovanje. S prehodom na novo organizacijo dela so uvedli tudi ponovne razpise za vsa pomembnejša delovna mesta. Ob prijavi mora vsak inženir, tehnik in celo vsak poslovodja nedvoumno napisati, kako se bo lotil svoje naloge, kdaj jo namerava izpolniti in kaj bo to prispevalo k boljšemu gospodarjenju.

Pred kratkim so uredili novo plinsko postajo, ki pomeni znaten prihranek, najmanj pa 360.000 dinarjev na leto. Strojna tovarna je namreč velik potrošnik kisika, saj ga potrebujejo za avto-geno varjenje pri rezanju velikih in debelih železnih in drugih plošč v obratu za pripravo materiala. Vsakodnevno prevažanje kisika v jeklenkah iz Rus je bilo predrago, razen tega pa za sodobno urejeno proizvodnjo tudi neprimerno. Sedaj dovažajo iz Rus utekočinjeni kisik v posebni cistemi, ki ga s posebnim postopkom pretočijo v plinske tanke, od tam pa po posebnem omrežju spustijo v obrat za pripravo materiala. Takšen način ni samo cenejši, temveč omogoča tudi večjo varnost pri delu.

Izboljšav v podjetju je še precej. Naj omenimo še sistem ogrevanja obratov in drugih prostorov, ki je bil doslej zelo zastarel. Po temeljiti presoji so strokovnjaki predlagali, da bi kupili nov kotel v toplami Zasavskih premogovnikov, v Strojni tovarni pa so dogradili posebno toplotno postajo in položili vode iz toplame v podjetje. Zmogljivost postaje in vodov je skoraj še enkrat večja, kot jo potrebujejo sedaj. Pri gradnji so namreč računali na nadaljnji razvoj in razširitev obratnih prostorov. Tako so zdaj za dalj časa uredili to vprašanje, izognili pa so se tudi številnim obolenjem svojih zaposlenih, posebno v velikih obratih.

—M—

Zadnji sneg – zadnje otroško zimsko veselje. Foto: A. AGNIČ

OSNOVNA USMERITEV ŠKOFJELOŠKE INDUSTRIJE

Izkoristiti nove zmogljivosti in povečati izvoz

Število zaposlenih naj bi se povečalo za šeststo

Osnovna prizadevanja škofjeloške industrije bodo v tem letu veljala čimbolj učinkovitemu nadaljnjemu aktiviranju novih zmogljivosti, ki so bile največ dograjene lani. Planirane naložbe v vrednosti 72 milijonov dinarjev bodo na ravni lanskega leta, namenjene pa so predvsem za opremo.

Tako nameravajo Loške tovarne hladilnikov pretežno za opremo uporabiti 13 milijonov predvidenih investicij, Gorenjska predilnica bo od skupne vsote 25 milijonov namenila za stroje 21 milijonov, Alpina 3 milijone in podobno. Med večjimi gradbenimi objekti letos predvidevajo gradnjo novih prostorov podjetja Etiketa v Žireh, saj delajo sedaj v zelo slabih razmerah.

V skladu z omenjeno značilnostjo letošnjih naporov v tej občini je tudi precejšnja potreba po novih delavcih. Industrijska podjetja predvidevajo, da bodo imela letos povprečno zaposlenih 7930 delavcev, to je za 600 ali za 8 odstotkov nad

lanskoletnim povprečjem. Največ novih delavcev želijo pridobiti v lesni industriji Alples, v Iskri Železniki, v Loških tovarnah hladilnikov, v Iskrini tovarni gospodinjskih strojev v Retečah, v Konfekciji Kroj ter v žirovskih tovarnah Alpina in Klavdivar.

Spričo bistvenega povečanja zmogljivosti v preteklem obdobju in potrebe po večji stopnji njihove izkoriščenosti predvidevajo letos v tej občini tudi nadpovprečno povečanje vrednosti industrijske proizvodnje. Dosegla naj bi 1 milijardo 111 milijonov dinarjev ali kar za dobrih 38 odst. več kot lani. Pri teh načrtih prednjačita Iskra in Alples v Železnikih: prva namerava proizvodnjo več kot podvojiti, druga pa povečati za tri četrtine.

Ob večji proizvodnji se bo bistveno dvignila tudi prodaja v tujino. Povečala naj bi se kar za 43 odstotkov, njena vrednost pa naj bi se približala 15 milijonom dolarjev. Iskra Železniki bo s planiranim izvozom v vred-

nosti 3 milijone 250 tisoč dolarjev povečala lanskoletno prodajo v tujino celo za 163 od-

stotkov, Alples pa jo namerava dvigniti za 83 odstotkov.

M. S.

Zopet največ pohištva

Na javni razpis in na posebno pismo naslovljeno 637 jugoslovanskim delovnim organizacijam je Akcijski sekretariat za industrijsko oblikovanje Jugoslavije prejel že odgovore 45 podjetij, ki želijo preko natečaja „AS DESIGN 72“ razpisati naloge za industrijsko oblikovanje likovnih izdelkov. Posebno številen je odziv podjetij iz ostalih jugoslovanskih republik; med temami pa jih je zopet največ s področja pohištva, tekstila in kovinske stroke.

Nagrade, ki jih bodo na predlog mednarodne žirije podelila posamezna podjetja najuspešnejšim natečajnim projektom, so razdeljene v tri kategorije, in sicer za sistemske rešitve v višini od 15.000 do 20.000 din, za oblikovanje raznih garnitur, oziroma družin izdelkov od 5000 do 15.000 din in za oblikovanje posameznih izdelkov od 3.500 do 5.000 din. Višina nagrad in mednarodna konkurenca bo za domače obiskovalce nedvomno dobra stimulacija.

Žirijo natečaja „AS DESIGN 72“ sestavljajo od tujih strokovnjakov s področja oblikovanja prof. Carl Aubock iz Avstrije, prof. Andrzej Pawlowski iz Poljske in znani oblikovalec Ilmari Tapiovaara iz Finske. Domači člani žirije so magister Davorin Savnik Bruno Planinšek in predstavnik podjetja, ki je razpisalo oblikovalsko nalogo.

M. KUNČIČ

NAROČILNICA ZA ZBIRALCE NAROČNIKOV

Ime in priimek	Naslov	Podpis
1		
2		
3		
4		
5		

Vsak novi naročnik potrdi zbiralcu naročnikov s podpisom svoj pristanek in sam vplača naročnino za 12 mesecevna tekoči račun ČZP Delavska enotnost, Ljubljana, Dalmatinova 4, št. NB 501-1-991

Ime, priimek in točen naslov zbiralca naročnikov:

.....

